

Risikoreport

2019

Sparekassen Vendsyssel ▪ Østergade 15 ▪ DK-9760 Vrå
Tel. +45 82 22 90 00 ▪ CVR. nr. 64806815 ▪ mail@sparv.dk ▪ www.sparv.dk

Indledning	4
Anvendelsesområde	4
Ledelseserklæring	5
Ledelseserklæring jf. CRR artikel, stk. 1, litra e og f	5
Ledeshverv	7
Målsætning og risikopolitikker	8
Risikostyring generelt	8
Risikotyper	10
Kreditrisiko	10
Kreditrisiko på ikke finansielle modparter	10
Kreditpolitik	10
Opfølgning og styring	10
Svage eksponeringer	11
Risikospredning	11
Store eksponeringer	12
Solvens reservation	12
Individuelle nedskrivninger	13
Rentenulstillede udlån	15
Tabsudvikling	15
Markedsrisiko	15
Renterisiko	15
Kreditspændrisiko	16
Ejendomsrisiko (indirekte renterisiko)	16
Aktierisiko	16
Valutarisiko	17
Likviditetsrisiko	17
LCR	17
Operationelle risici	18
Rapportering	19
Kapitalgrundlag	19
Kapitalgrundlag i forhold til kapitalkrav	20
Kapitalinstrumenter omfattet af overgangsordningen	20
Kapitalkrav	20
Den interne proces	20
Metode	21
Solvensmæssig målsætning og internt opgjort solvensbehov	21
Beskrivelse af solvensbehovsmodel m.m.	22
Kommentering af koncernens solvensbehov	23
Søjle I kravet	23
Indtjening	23
Udlånsvækst	23
Kreditrisici	24
Markedsrisici	24

Likviditetsrisici	25
Operationelle risici	25
Gearing	26
Lovbestemte krav	26
Specifikation af kapitalkrav til kreditrisici.....	27
Modpartsrisiko – afledte finansielle instrumenter.....	27
Kapitalbuffere	28
Kapitalbevaringsbuffer	28
Institutspecifik kontracyklisk kapitalbuffer	28
Kreditrisikojusteringer	30
Eksponering med kredit- og modpartsrisiko	31
Eksponeringer med kreditrisiko fordelt på brancher og eksponeringskategori.....	33
Eksponeringer med kreditrisiko fordelt på løbetider og eksponeringskategori	34
Udgifter vedr. nedskrivninger og hensættelser	34
Værdiforringede fordringer og nedskrivninger fordelt på brancher.....	35
Nedskrivninger og hensættelser på udlån, garantier, kredittilsagn mv.	36
Asset Encumbrance (Behæftede aktiver).....	36
Anvendelse af EACI'er	38
SMV eksponeringer	39
Kapitalkrav til markedsrisiko	39
Kapitalkrav til operationel risiko.....	39
Eksponering i aktier mv., der ikke indgår i handelsbeholdningen	40
Renterisiko i positioner udenfor handelsbeholdningen.....	41
Securitiseringer.....	41
Aflønningspolitik.....	41
Oplysninger om opgørelse af kreditrisiko under IRB-metoden.....	42
Kreditreducerende metoder	42
Kreditreduktion med finansielle sikkerheder og garantier m.v.	42
Oplysninger om interne modeller (VaR-modeller).....	43
Avancerede målemetoder til opgørelse af operationelle risiko.....	43
IFRS 9 Overgangsordning.....	43
Godkendelse	44
Bilag	45
Bilag 1 - Gearing.....	45

Indledning

Formålet med denne rapport er at give et indblik i risici, kapitalstruktur samt kapital- og risikostyring i koncernen Sparekassen Vendsyssel.

Rapporten er udarbejdet i overensstemmelse med de juridiske oplysningskrav i CRR forordningens artikel 431-455, samt Bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov.

Rapporten omhandler de forskellige typer risici, som koncernen er eksponeret overfor samt styringen heraf. Endvidere gennemgår rapporten kapitalbasens sammensætning, kapitalstyring og risici relateret hertil.

Reglerne for kreditinstitutters kapitaldækning er fastsat i Europaparlamentets og –rådets direktiv 2013/36/EU (CRD) og forordning nr. 575/2013 (CRR). Regelsættet er en del af reglerne vedr. Basel III og omhandler reglerne om offentliggørelse af kapitalkrav og risikostyring, som også kendes som Søjle III reglerne.

Der vil være oplysninger i denne risikoreport, som tillige kan findes i Årsrapporten 2019 for Sparekassen Vendsyssel. Risikoreporten 2019 er offentliggjort samtidig med Årsrapporten 2019 på sparekassens hjemmeside – www.sparv.dk.

Punkterne i denne risikoreport offentliggøres en gang årligt, dog oftere såfremt sparekassen måtte vurdere, at dette er nødvendigt. En delmængde af punkterne offentliggøres kvartalvis i forbindelse med beregning af solvensbehovet. Sparekassen vurderer, at en årlig offentliggørelse af den samlede rapport er tilstrækkelig, men behovet for offentliggørelsen bliver vurderet løbende, tilsvarende behovet for ændringer i det individuelle solvensbehov mv. Det vurderes, at de offentliggjorte oplysninger samt offentliggørelsesfrekvensen er hensigtsmæssig, set i forhold til risikoeksponeringen.

Oplysningerne i denne risikoreport er ikke revideret. Alle beløb er i 1.000 kr. og vedrører koncernen Sparekassen Vendsyssel, medmindre andet er angivet.

Anvendelsesområde

Denne rapport er gældende for Sparekassen Vendsyssel og det 100 % ejede datterselskab, Ejendomsselskabet Vendsyssel ApS.

Udarbejdelse af koncernregnskabet sker ved sammenlægning af regnskabsposter af ensartet karakter. Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, interne mellemværender samt fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder. Regnskabet, der anvendes til brug for konsolideringen, udarbejdes i overensstemmelse med sparekassens (modervirksomhedens) regnskabspraksis. Denne risikoreport omhandler derfor aktiviteterne i koncernen Sparekassen Vendsyssel. Koncernkonsolideringen i henhold til regnskabsbekendtgørelsen § 139 omfatter følgende selskaber:

Sparekassen Vendsyssel, cvr. nr. 64 80 68 15
Ejendomsselskabet Vendsyssel ApS, cvr. nr. 10 54 83 49

Hovedaktiviteten i Ejendomsselskabet Vendsyssel ApS er ejendomsdrift, herunder udlejning af ejendomme til bl.a. Sparekassen Vendsyssel.

Balancesammensætningen på moderselskabs- og koncernniveau er meget ens. På koncernniveau er der lidt mindre udlån og lidt større ejendomsbesiddelser end på moderselskabsniveau. Udlånet i moderselskabet og merrisikoen på ejendommene på koncernniveau er indeholdt i opgørelsen af det individuelle solvensbehov. Sparekassens udgift til husleje i datterselskabet er ikke elimineret i stresstesten, og dermed i opgørelsen af det individuelle solvensbehov, men resultatet fra datterselskaberne elimineres. Herved sker der indirekte en stresstest på koncernniveau.

Opgørelsen af de risikovægtede eksponeringer sker med udgangspunkt i de regnskabsmæssige værdier i koncernbalancen, idet der ved opgørelsen af risikovægtede eksponeringer foretages en justering for uudnyttede lånetilbud, kredit- og lånetilsagn, garantier og besiddelser af kapitalandele m.v. i enheder i den finansielle sektor, i henhold til reglerne i CRR-forordningen. Derved består der for nogle poster en forskel mellem de regnskabsmæssige og solvensmæssige værdier, som indgår i konsolideringsgrundlaget.

Supplerende informationer om sparekassens associerede- og tilknyttede virksomheder fremgår af note 17 i årsrapporten for 2019.

Ledelseserklæring

Ledelseserklæring jf. CRR artikel, stk. 1, litra e og f

Sparekassens bestyrelse og direktion har den 10. marts 2020 godkendt risikorapporten for 2019. Det er bestyrelsens vurdering, at sparekassens risikostyringsordninger er tilstrækkelige og giver sikkerhed for, at de indførte risikostyringssystemer er tilstrækkelige i forhold til sparekassens profil og strategi.

Det er endvidere bestyrelsens vurdering, at nedenstående beskrivelse af sparekassens overordnede risikoprofil i tilknytning til sparekassens forretningsstrategi, forretningsmodel samt nøgletal, giver et relevant og dækkende billede af sparekassens risikoforvaltning, herunder af hvordan sparekassens risikoprofil og den risikotolerance, som bestyrelsen har fastsat, påvirker hinanden.

Bestyrelsens vurdering er foretaget på baggrund af den af bestyrelsen vedtagne forretningsmodel/strategi, materiale og rapporter forelagt for bestyrelsen af sparekassens direktion, intern revision, sparekassens risiko- og compliance ansvarlige, samt på grundlag af evt. bestyrelsens indhentede supplerende oplysninger eller redegørelser.

En gennemgang af forretningsmodel og politikker viser:

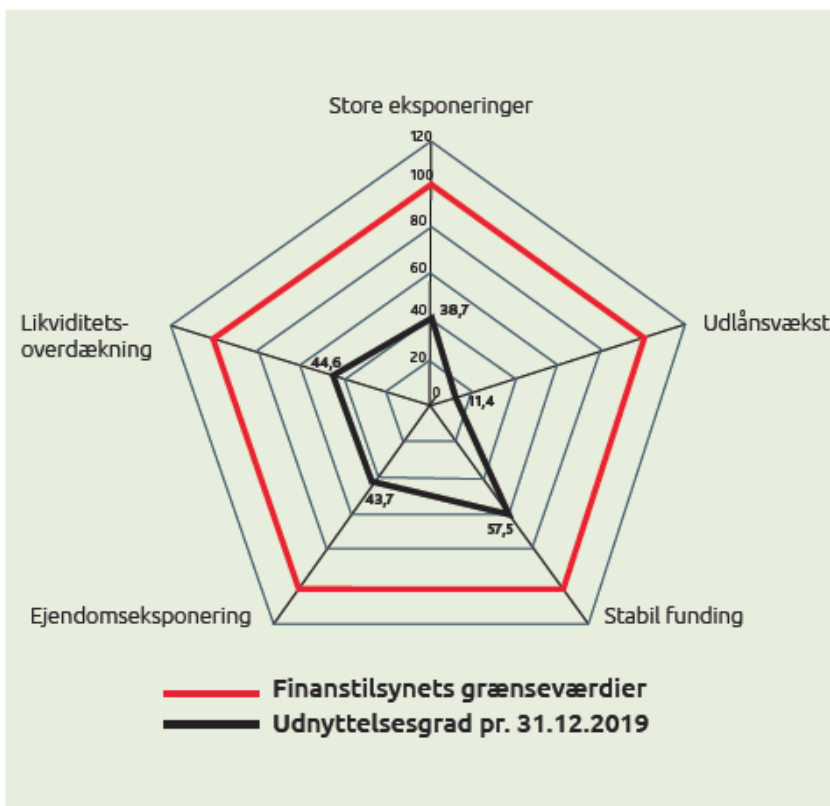
- At forretningsmodellens overordnede krav til de enkelte risikoområder fuldt og dækkende udmøntes i de enkelte politikkers mere specificerede grænser.

- At en gennemgang af bestyrelsens retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser viser, at de fastsatte grænser i de enkelte politikker fuldt og dækkende udmøntes i de underliggende retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser.
- At de reelle risici ligger inden for grænserne, fastsat i de enkelte politikker og i videregivne beføjelser, og at det på den baggrund er bestyrelsens vurdering, at der er overensstemmelse mellem forretningsmodel, politikker, retningslinjer og de reelle risici inden for de enkelte områder.

Sparekassens forretningsstrategi er baseret på sparekassens vision og værdigrundlag om inden for sit markedsområde, at være en stærk og attraktiv samarbejdspartner for private, offentlige myndigheder samt erhvervsvirksomheder. Sparekassen ønsker en lønsom indtjening baseret på en prissætning af sparekassens produkter, som afspejler den risiko og den kapitalbinding, som sparekassens påtager sig sammen med en helhedsvurdering af forretningsomfanget med kunder og modparter. Sparekassen ønsker en passende robust kapitalbase, som understøtter forretningsmodellen.

Det er sparekassens målsætning, at den overskydende egentlige kernekapital (CET 1) mindst skal udgøre 3 % point efter opfyldelse af søjle II tillægget, bufferkrav og NEP tillæg. Ultimo 2019 udgør den overskydende egentlige kernekapital 7,2 % point.

Den af bestyrelsen besluttede maksimale risikotolerance styres via de fastsatte grænser i de enkelte politikker. Derudover forholder bestyrelsen sig til de grænser, der er gældende i tilsynsdiamanten, jf. nedenstående figur, der dels viser tilsynsdiamantens maksimalt tilladte grænseværdier, samt sparekassens aktuelle tal for diverse grænseværdier.

Målepunkt	Grænseværdier	Aktuel værdi 31.12.2019
Sum af store eksponeringer	< 175 % af den egentlige kernekapital	67,7 %
Stabil funding ratio	< 1	0,58
Udlånsvækst	< 20 % årligt	2,3 %
Ejendomseksponering	< 25 %	10,9 %
Likviditetsoverdækning	Overdækning > 100 %	224,4 %

Figur 1: Tilsynsdiamanten 2019

Som det fremgår af figuren, er der dog luft til alle grænseværdierne, dette forventes også at være gældende i 2020.

Ledelseshverv

Sparekassens bestyrelsesmedlemmer besidder ud over ledelsesposten i Sparekassen Vendsyssel et antal øvrige bestyrelsesposter jf. nedenstående tabel:

Birte Dyrberg Formand for bestyrelsen, samt Nominerings- og Aflønningsudvalget. Medlem af Revisions- og risikoudvalget.	5 øvrige bestyrelsesposter
Ole S. Bak Næstformand i bestyrelsen. Medlem af Revisions- og risikoudvalget samt Aflønningsudvalget.	Ingen øvrige bestyrelsesposter
Frank H. Jørgensen (Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem)	Ingen øvrige bestyrelsesposter
Helle S. Sørensen (Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem) Medlem af Aflønningsudvalget	Ingen øvrige bestyrelsesposter
Henrik Steen	1 øvrig bestyrelsespost
Inge Møller Ernst	Ingen øvrige bestyrelsesposter
Jens Rasmussen Medlem af Aflønningsudvalget	5 øvrige bestyrelsesposter (+ datterselskaber)
Martin Valbirk Medlem af Nomineringsudvalget	1 øvrig bestyrelsespost
Mogens Nedergaard	1 øvrig bestyrelsespost
Morten Pilegaard (Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem) Medlem af Nomineringsudvalget	Ingen øvrige bestyrelsesposter
Søren Vad Sørensen Formand for Revisions- og risikoudvalget Medlem af Nomineringsudvalget	3 øvrige bestyrelsesposter
Tage Thomsen (Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem) Medlem af Revisions- og risikoudvalget.	Ingen øvrige bestyrelsesposter

Sparekassen følger de kompetencekrav til bestyrelsen, som følger af den finansielle lovgivning. I overensstemmelse hermed vurderer bestyrelsen løbende, om dens medlemmer tilsammen besidder den

fornødne viden og erfaring om sparekassens risici, til at sikre en forsvarlig drift af sparekassen. Bestyrelsen har udarbejdet en kompetenceprofil for bestyrelsen, som er tilgængelig på sparekassens hjemmeside www.sparv.dk. Bestyrelsens proces for udvælgelse af kandidater til bestyrelsen er beskrevet i Nomineringsudvalgets kommissorium, som også er tilgængeligt på sparekassens hjemmeside. Sparekassens nomineringsudvalg har i medfør af FIL § 70, stk. 1, nr. 4, vedtaget en politik for mangfoldighed. Det fremgår af denne, at sparekassen ønsker en sammensætning i bestyrelsen ud fra forskellighed i kompetencer og baggrunde, særligt højt vægtes behovet for mangfoldighed i relation til bl.a. forskellige i faglighed, erhvervs erfaringer, køn og alder. Sparekassen har i medfør af Lov om finansiel virksomheds § 80 b, stk. 1, nedsat et Revisions- og Risikoudvalg. Der har i 2019 været afholdt 6 møder i dette udvalg.

Målsætning og risikopolitikker

I den efterfølgende gennemgang af eksponeringsbeløb mv., samt de forskellige typer risici, sker beskrivelsen på koncernniveau. Risikoen på koncernniveau afviger kun marginalt fra moderselskabsniveauet, idet risici i datterselskabet udelukkende vedrører ejendomme og ikke adskiller sig fra den risiko, som moderselskabet har på sine ejendomsbesiddelser.

Risikostyring generelt

En meget stor del af indtjeningen i et pengeinstitut oprinder fra risici, som instituttet bevidst har påtaget sig, såsom udlån til kunder, garantistillelse, køb af værdipapirer eller opførelse af ejendomme. De forskellige risici er alle påvirket af samfundsmæssige elementer, som kan være mere eller mindre forudsigelige. Derfor er det vigtigt, at kunne identificere, analysere og styre de risici der påtages, så der ikke opstår uforudsete tab.

Bestyrelsen har derfor fastlagt overordnede risikopolitikker og -rammer til styring af de risici, som sparekassen er eksponeret over for i sin egenskab som markedsdeltager. Rammerne er udstukket således, at sparekassen kan værne om soliditeten samtidig med, at der er plads til handlefrihed, og sparekassen samtidig kan være en attraktiv og pålidelig samarbejdspartner.

Direktionen er den øverste daglige ledelse og agerer inden for de specifikke rammer, der udstikkes i direktionsinstruksen. Direktionen fastlægger operative politikker for, og fører tilsyn med, koncernens risikostyring. Derudover rapporterer direktionen om koncernens risici til bestyrelsen, ligesom den godkender væsentlige, forretningsmæssige dispositioner, herunder kreditbevillinger op til en specifik grænse.

Sparekassens risikostyring behandles endvidere i sparekassens Revisions- og Risikoudvalg. Dette udvalg består af medlemmer af sparekassens bestyrelse. Udvalget har til opgave at gennemgå regnskabs-, revisions- og sikkerhedsmæssige forhold, samt at overvåge sparekassens interne kontrol- og risikostyringssystemer. Udvalget rådgiver endvidere bestyrelsen om sparekassens overordnede, nuværende og fremtidige, risikoprofil og -strategi, samt bistår den øvrige bestyrelse med at sikre, at bestyrelsens risikostrategi implementeres.

Sparekassen har i henhold til lovgivningen etableret en risikostyringsfunktion og udpeget en overordnet leder med specifikt ansvar for risikostyringsfunktionen til risikoansvarlig. Det er organisatorisk sikret, at den

risikoansvarlige kan være tilstrækkelig uafhængig af sparekassens funktioner til, at den risikoansvarliges opgaver kan udføres betryggende. Risikostyringsfunktionen udarbejder efter behov og mindst en gang årligt en rapport til bestyrelsen om sparekassens risikostyring. Den risikoansvarlige kan i relevant omfang give udtryk for betænkeligheder og advare bestyrelsen, når specifikke risikopåvirkninger påvirker eller kan påvirke sparekassen.

Der er for risikostyringsfunktionen udarbejdet en af direktionen godkendt instruks. Den risikoansvarlige udarbejder hvert år en plan for de risikoområder, funktionen vil sætte særligt fokus på. Planen godkendes af direktionen.

Den risikoansvarlige bistår risikoudvalget med information. Den risikoansvarlige er udpeget af direktionen og refererer med ovennævnte undtagelser til direktionen. Afskedigelse af den risikoansvarlige skal godkendes af sparekassens bestyrelse.

Risikotyper

Sparekassen er eksponeret over for en række risici, som styres af forskellige dele af organisationen. De væsentligste risici er:

- Kreditrisiko
- Markedsrisiko
- Operationel risiko
- Likviditetsrisiko

Kreditrisiko

Kreditrisikoen er risikoen for, at låntager ikke kan opfylde sine forpligtelser. Sparekassens udlån og garantistillelse er jævnt fordelt mellem privatkunder og mindre/mellemstore erhvervs-kunder inden for mange forskellige sektorer. Herudover er der bevilget eksponeringer til et antal kommuner i sparekassens primære markedsområde. Rammerne for sparekassens kreditrisiko fastsættes af bestyrelsen og udmøntes dels i en kreditinstruks til direktionen og dels i en generel kreditpolitik. Bevillingsrammer er uddelegeret af direktionen til relevante personer. Sparekassens kreditafdeling er i dagligdagen ansvarlig for styring af sparekassens kreditpolitik og kreditrisiko. Kreditafdelingen klargør bevillinger, som overstiger bevillingsbeføjelserne i afdelingsnettet, til den endelige bevillingsbehandling i direktionen og/eller bestyrelsen.

Al kreditgivning beror på en tilbunds-gående økonomisk indsigt hos kunden. I Sparekassen Vendsyssel anvendes der ikke Credit Score-modeller.

Kreditrisiko på ikke finansielle modparter

Det operationelle ansvar for styringen af sparekassens kreditrisiko på ikke finansielle modparter varetages af sparekassens kreditafdeling. Krediteksponeringen overvåges i kreditafdelingen og af direktionen. Sparekassen følger løbende alle signifikante udlån på individuel basis og øvrige udlån via opståede objektive indikationer for kreditforringelser (OIK), der kan give problemer med eksponeringen. Der rapporteres løbende herom til sparekassens ledelse.

Kreditpolitik

Der er udfærdiget en udførlig kreditpolitik. Kreditpolitikken er vedtaget af bestyrelsen. Kreditpolitikken skal sikre, at der sker en balancering mellem indtjening og risiko. Sparekassens primære kundegrupper er privat- og landbrugskunder, små og mellemstore erhvervsvirksomheder samt offentlige myndigheder i de markedsområder, hvor sparekassen selv er repræsenteret ved en afdeling. For kunder, geografisk placeret uden for sparekassens primære markedsområde, forudsættes det, at disse har en anden tilknytning til sparekassen. Sparekassen ønsker ikke enkelteksponeringer, der er så store, at et tab på disse vil kunne true sparekassens eksistens.

Opfølgning og styring

Den centrale kreditafdeling overvåger løbende udviklingen i eksponeringernes kreditbonitet. Der gennemføres en løbende og systematisk kontrol af hele sparekassens eksponeringsportefølje. For eksponeringer der udvikler sig negativt, udarbejder kreditafdelingen en særskilt handlingsplan. Dette sker i samarbejde

med den kundeansvarlige. Vurderingen af, om der er OIK på et udlån eller en garanti, sker i kreditafdelingen, som endvidere foretager en beregning på størrelsen af en eventuel nedskrivning.

Svage eksponeringer

Individuelle nedskrivninger på kundeeksponeringer foretages, når det er sandsynligt ud fra objektive kriterier, at kunden ikke vil være i stand til helt eller delvist at tilbagebetale lån eller kreditter. I den interne risikostyring og rapportering arbejdes med en mere vidtgående definition af risiko end nedskrivningsbeløbene. For yderligere definition henvises til afsnittet "Solvens reservation".

Opfølgning over for svage eksponeringer og overførsel af eksponeringer til retslig inkasso foretages i kreditafdelingen. Det vurderes i hver enkelt sag, om sagsbehandlingen af en nødlidende eksponering skal ske i kreditafdelingen eller overføres til en af de advokater, der samarbejdes med på området. Sikkerheder i forbindelse med en nødlidende eksponering forsøges realiseret så tidligt i forløbet som muligt, for at sikre værdierne bedst muligt. Det er kun undtagelsesvist, at sparekassen indgår aftale om overtagelse af aktiver i forbindelse med nødlidende eksponeringer. Såfremt dette sker, forsøges aktiverne videresolgt hurtigst og bedst muligt.

Risikospredning

Branchemæssig fordeling af koncernens udlåns- og garantiportefølje fremgår af oversigten nedenfor. Udlån og garantiforpligtigelser til landbrug, fiskeri og skovbrug udgør den største enkeltstående branche. Sparekassens primære markedsområde er kendetegnet ved, at landbruget er et dominerende erhverv, hvorfor det også er naturligt, at sparekassens andel af udlån og garantiforpligtigelser til dette erhverv er væsentligt i den samlede balance.

Sparekassen er i forbindelse med sit medejerskab af realkreditinstituttet DLR Kredit A/S yderligere eksponeret over for branchen. Sparekassens ejerandel af DLR Kredit A/S udgør ultimo 2019 i alt 665,2 mio. kr., hertil kommer 5 obligationsudstedelser (Seniorlån og Senior Resolution Notes) for i alt 148,3 mio. kr.

Relativ fordeling af udlån, tilgodehavender og garantier efter nedskrivninger / hensættelser	2019		2018	
Offentlige myndigheder	2,0 %	450.880	0,0 %	4.124
Landbrug, jagt og fiskeri	12,3 %	2.735.349	13,4 %	2.767.110
Industri og råstofudvinding	2,7 %	594.281	2,6 %	528.684
Energiforsyning	1,8 %	399.044	1,7 %	345.383
Bygge og anlægsvirksomhed	2,6 %	578.477	2,9 %	605.339
Handel	3,7 %	817.462	4,7 %	970.828
Transport, hoteller og restauranter	1,7 %	383.632	2,3 %	472.415
Information og kommunikation	0,2 %	53.754	0,3 %	51.996
Finansiering og forsikring	3,1 %	697.592	3,2 %	970.377
Fast Ejendom	10,5 %	2.354.613	12,3 %	2.562.981
Øvrige erhverv	4,3 %	954.477	4,5 %	936.011
Erhverv i alt	42,9 %	9.568.681	47,9 %	9.911.124
Private	55,1 %	12.303.789	52,1 %	10.777.445
I alt	100,0 %	22.323.350	100,0 %	20.692.693

Sparekassen har en strategi om, at have en ligelig fordeling mellem eksponeringer til erhvervs- og privatkunder. Idet der historisk set har været lavere tab på privatkunder end på erhvervs-kunder er det tilfredsstillende, at der de seneste år er blevet en lille overvægt af privatkunder.

I sparekassens kreditpolitik fremgår det, at kunderne som hovedregel skal stille sikkerheder i form af pantsætning af kundens aktiver til sparekassen. Ved kreditgivning til privatkunder er de vigtigste sikkerhedstyper: fast ejendom, biler og værdipapirer. Ved kreditgivning til erhvervs-kunder er de vigtigste sikkerhedstyper: driftsmidler, fast ejendom, kautioner, indeståender og værdipapirer samt omsætningsaktiver. Ved kreditgivning til erhvervs-kunder overvejer sparekassen tillige at etablere enten fordringspant eller virksomhedspant.

Store eksponeringer

Eksponeringer, opgjort i henhold til CRD IV-reglerne, som er større end 10 % af sparekassens kapitalgrundlag, og derved klassificeres som store eksponeringer, overvåges løbende. Ultimo 2019 har sparekassen ingen eksponeringer, som udgør mere end 10 % af kapitalgrundlaget.

Solvens reservation

Nedskrivningsreglerne i henhold til §§ 50 – 54 i bekendtgørelsen om finansielle rapporter for kreditinstitutter, hvoraf det fremgår, at der kun kan nedskrives, når der foreligger OIK, betyder, at ikke alle sparekassens kreditrisici afspejles i tab og nedskrivninger. Derfor foretager sparekassen en separat opgørelse af den interne risiko beregnet ud fra den enkelte eksponerings størrelse, værdien af eventuelt stillede sikkerheder, samt en forsigtig vurderet fremtidig betalingsevne.

Derudover laver sparekassen løbende en vurdering af øvrige svage eksponeringer, hvor der endnu ikke er OIK. Vurderingerne baseres på et forsigtighedsprincip.

Pengeinstitutter skal løbende opgøre deres individuelle solvensbehov. I det individuelle solvensbehov indgår kreditrisikoen som en betydelig faktor, hvorfor der løbende skal ske en opgørelse af risici på de største og svageste kundeeksponeringer.

Sparekassen Vendsyssel anvender 8+ metoden til opgørelse af det individuelle solvensbehov. I 8+ metoden skal der reserveres 8 % af de vægtede poster til individuelt solvensbehov. Hertil reserveres den udækkede og ikke-nedskrevne del af de eksponeringer, der er større end 2 % af kapitalgrundlaget efter fradrag, og som udviser OIK eller væsentlige svaghedstegn, uden der dog er indtruffet OIK. Herudover har sparekassen, qua den store eksponering mod landbrugssektoren, indregnet et samlet beløb på landbrugseksponeringer, der enkeltvis er mindre end 2 % af kapitalgrundlaget.

Af det samlede solvensbehov på i alt 2.027,6 mio. kr. udgør kreditrisici ud over 8 % af de risikovægtede poster i alt 314,5 mio. kr.

Den samlede korrektivkonto vedr. udlån, garantier og uudnyttede kreditfaciliteter udgør ultimo 2019 i alt 1.874,2 mio. kr. samt 202,2 mio. kr. der er bogført som dagsværdireguleringer på kreditfaciliteter, som er vurderet kreditforringet på overtagelsestidspunktet. Der er således afsat i alt 2.076,4 mio. kr. til afdækning

af sparekassens kreditrisiko. På landbrugseksponeringer udgør den samlede korrektivkonto ultimo 2019 i alt 921,6 mio. kr., hvilket svarer til 25,2 % af de samlede udlån og garantier til segmentet.

Beløb i mio. kr.	Udlån og garantier før nedskrivning / hensættelse	Individuelle nedskrivninger og hensættelser	Statistisk beregnede nedskrivninger	Nedskrivning og hensættelser i % af udlån og garantier
Branche				
Offentlige myndigheder	451,3	0,0	0,4	0,1
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	3.657,0	901,3	20,3	25,2
Industri og råstofudvinding	627,2	25,3	7,6	5,2
Energiforsyning	437,4	33,8	4,5	8,8
Bygge og anlæg	609,1	26,8	3,8	5,0
Handel	918,5	88,6	12,4	11,0
Transport, hoteller og restauranter	429,1	40,7	4,7	10,6
Information og kommunikation	56,6	1,6	1,3	5,1
Finansiering og forsikring	759,5	56,9	5,1	8,2
Fast ejendom	2.492,8	106,7	31,5	5,5
Øvrige erhverv	1.030,9	68,3	8,1	7,4
Erhverv i alt	11.018,1	1.350,0	99,3	13,2
Private	12.726,3	374,5	48,0	3,3
I alt	24.195,7	1.724,5	147,7	7,7

Individuelle nedskrivninger

Som følge af erhvervsstrukturen i det markedsområde, hvori sparekassen opererer, har sparekassen betydelige udlån og garantier til landbruget. Disse eksponeringer udgør i alt 3.657,0 mio. kr., svarende til 15,1 % af de samlede udlån og garantier før nedskrivninger og hensættelser. De samlede eksponeringer ultimo 2018 udgjorde 3.551,3 mio. kr., svarende til 15,9 % af de samlede udlån og garantier før nedskrivninger og hensættelser.

I forbindelse med den årlige gennemgang af eksponeringer er der, i henhold til regnskabsreglerne, foretaget en vurdering af nedskrivningsbehovet for de eksponeringer, der udviser objektiv indikation for kreditforringelse (OIK).

Udlån til landbrug fordelt på produktionsgrene (Før nedskrivninger / hensættelser):	% af udlån til landbrug	% af udlån i alt
Mælkeproduktion	37,3%	5,7%
Svineproduktion	20,7%	3,1%
Fjerkræproduktion	4,0%	0,6%
Peldsyraavl	10,7%	1,6%
Planteavl	15,4%	2,3%
Fiskeri	2,3%	0,4%
Øvrige (bl.a. fritidsbrug)	8,1%	1,2%
Skovbrug / jagt.	1,5%	0,2%
	100,0%	15,1%

I vurdering af de enkelte landbrugs boniteter har sparekassen som udgangspunkt anvendt Finanstilsynets oplyste jordpriser på tkr. 145/ha. Der er dog enkelte tilfælde, hvor sparekassen har vurderet jordpriserne højere eller lavere, når dette er dokumenteret ud fra konkrete handler. Der er anvendt tilsvarende værdier af jordbesiddelser ved indregning af eksponeringer med OIK eller væsentlige svaghedstegn i sparekassens individuelle solvensbehov.

For "Mælkeproducenter" har perioden fra 2017 til 2019 været kendetegnet af meget stabile afregningspriser. For "Svineproducenter" startede 2019 med lave noteringspriser, men i starten af 2. kvartal 2019 steg disse markant. Ultimo 2019 var noteringsprisen for svinekød således historisk høj. Den meget høje notering er en udløber af afrikansk svinepest i Kina, som traditionelt er et meget stort marked for dansk svinekød.

For "Planteavlerne" blev 2019 et år med stigende priser, men en høst præget af svære forhold grundet meget regn og deraf følgende meget våde marker. Samlet er det dog forventningen, at planteavlerne får en tilfredsstillende indtjening i 2019.

Modsat de førnævnte produktionsgrene er der fortsat meget lave priser på minkskind. Efterspørgslen har også i 2019 været lav. Mange minkproducenter har frivilligt eller af nød opgivet produktionen. Den samlede produktion af skind er derfor faldet, men da der samtidig er solgt ud af indefrosne minkskind, har udbuddet fortsat været højere end efterspørgslen på de gennemførte skindauktioner. 2019 bliver således 3. år i træk med produktionspriser, som overstiger salgspriserne, hvilket helt naturligt resulterer i underskudsgivende drift.

For 2020 ventes mælkeproducenterne igen at opleve stabile afsætningspriser. Hvis dette bliver realiseret, kan 2020 blive 4. år i træk med generelt acceptable driftsresultater, som også giver mulighed for positiv konsolidering.

Svineproducenterne forventes at få et endnu bedre år i 2020 end i 2019. Det er således forventningen, at noteringen i hele 2020 vil være på et meget højt niveau.

Afrikansk svinepest er også en trussel for de danske svineproducenter. Der er konstateret udbrud i Polen tæt op af den tyske grænse, og hvis sygdommen breder sig til Vesteuropa, kan det betyde et markant fald i noteringen, da eksport af svinekød bliver besværliggjort eller helt stoppet. Det er således af afgørende betydning for en fortsat høj notering i 2020, at der ikke konstateres afrikansk svinepest tæt på eller i Danmark.

For planteavlerne bliver foråret 2020 altafgørende for udbyttet af høsten. Efteråret 2019 har været meget vådt, og mange afgrøder lider under store mængder vand på markerne. Såfremt afgrøderne har taget varig vækstskaade, kan dette få en negativ indflydelse på planteavlernes udbytte. En effekt, som ikke forventes at kunne udlignes ved højere afregningspriser.

Minkavlerne står formentligt igen over for et vanskeligt år. Skindpriserne forventes ikke at stige betydeligt før på de sidste auktioner i 2020. Produktionspriserne forventes dog at blive reduceret en smule i forhold til 2019 grundet lavere foderpriser. Samlet set må det forventes, at der igen i 2020 bliver tale om underskudsgivende drift for hovedparten af minkavlerne.

Indtjeningskrisen i landbruget har stået på i adskillige år, men for specielt mælke- og svineproducenter ser udsigterne bedre ud, end de har gjort længe. I takt med faldende jordpriser har mange i erhvervet oplevet såvel anstrengt likviditet som formueforhold tæt på 0 eller negative. Likviditeten i 2019 blev dog markant bedre, og landmændene har i stor stil afviklet på deres rentebærende gæld.

Desværre blev situationen igen i 2019 forværret for minkproducenter pga. højere produktionspriser end afsætningspriser. Likviditetssituationen for minkavlere er kritisk, og mange er afhængige af, at pengeinstitutterne er villige til at stille yderligere kreditter til rådighed for at kunne gennemføre produktionen i 2020. Derfor har sparekassen valgt at foretage et ledelsesmæssigt skøn vedrørende

nedskrivningerne på minkavlere ultimo 2019. Det ledelsesmæssige skøn er udgiftsført i sparekassens Årsrapport 2019 som en nedskrivning til imødekommelse af eventuelt kommende tab, uden at disse nedskrivninger kan individualiseres på enkeltkunder.

Det er ledelsens vurdering, at der i de bogførte nedskrivninger og i kreditreservationen i det væsentligste er taget højde for de tab, der måtte opstå som følge af minkproducenternes nuværende situation. Den samlede korrektivkonto til branchen for landbrug, fiskeri, jagt og skovbrug udgør 921,6 mio. kr. ultimo 2019 mod 838,9 mio. kr. ultimo 2018. Der er i løbet af 2019 realiseret en del tab på landbrugskunder, som har valgt at stoppe produktionen og/eller har solgt deres bedrift pga. økonomiske problemer.

På privatkunder er der foretaget individuelle nedskrivninger, hvis kunden har misligholdt forpligtelser, eller der er markant negativ formue og et utilstrækkeligt rådighedsbeløb til at kunne afvikle denne negative formue over en rimelig periode. Der er indregnet en aktuel vurdering af værdien af de stillede sikkerheder i nedskrivningsberegningen.

Rentenulstillede udlån

Rentenulstillede udlån er ultimo 2019 indregnet i balancen med i alt 420,6 mio. kr. Ultimo 2018 udgjorde beløbet 283,9 mio. kr. Der nedskrives på alle eksponeringer, som er helt eller delvist rentenulstillede. Nedskrivningerne på rentenulstillede udlån udgør 613,8 mio. kr. Ikke i alle tilfælde er alle sikkerheder realiserede, og det vurderes, at eksponeringerne er tilstrækkeligt nedskrevet.

Tabsudvikling

I 2019 har sparekassen konstateret tab på 443,4 mio. kr. Af de samlede tab var der nedskrevet eller hensat i alt 434,5 mio. kr., hvoraf 146,0 mio. kr. er overtagne nedskrivninger på udlån (dagsværdireguleringer), som stammer fra overtagelsen af tidligere Østjydsk Bank A/S.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for, at markedsværdien af koncernens aktiver og passiver ændrer sig som følge af ændringer i markedsf forhold. I sparekassens markedsrisiko indgår rente-, kreditspænds-, aktie- og valutarisiko.

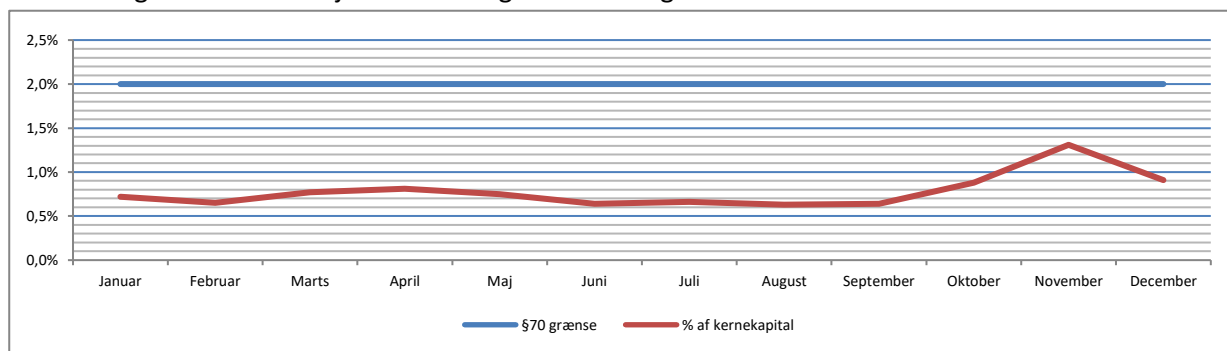
Bestyrelsen fastlægger de overordnede politiske rammer og principper for risikostyringen. Sparekassens grundlæggende politik vedrørende markedsrisiko er, at sparekassen aldrig vil påtage sig markedsrisici, der kan få indflydelse på sparekassens handlefrihed.

Sparekassen Vendsyssel har for hver risikotype inden for markedsrisikoen fastsat konkrete rammer, og det indgår således i risikovurderingen, at der skal være et fornuftigt og balanceret forhold mellem risici og afkast. Sparekassens samlede markedsrisiko styres på baggrund af instruks fra bestyrelsen til direktionen. Både direktionen og bestyrelsen modtager løbende rapportering om sparekassens markedsrisici.

Renterisiko

Renterisikoen stammer fra obligationsbeholdningen, primært danske obligationer, fastforrentet funding samt fastforrentede ind- og udlån.

Koncernens samlede renterisiko udgør 49,8 mio. kr., svarende til 1,3 % af kernekapitalen. Risikoen opgøres som tabet ved stigning i renteniveauet på 1 %-point. Koncernens renterisiko vurderes løbende ud fra forventningerne til den konjunkturmæssige situation og de makroøkonomiske forhold.

Renterisiko indenfor handelsbeholdningen i % af kernekapitalen (2019)

Gennemsnittet af den samlede renterisiko opgjort pr. måneds ultimo på moderselskabsniveau er i 2019 opgjort til 0,8 % af kernekapitalen efter fradrag. Renterisikoen udenfor handelsbeholdningen opgjort pr. månedsultimo har i 2019 udgjort mellem 0,37 % og 0,52 % af den aktuelle periodes kernekapital.

Kreditspændrisiko

Kreditspændrisiko er risikoen for, at kreditspændene på positioner i koncernens beholdning ændrer sig til ugunst for koncernen.

Kreditspændrisikoen måles med nøgletallet OAS RISK, der er et udtryk for kursændring pr. 100 kr. nominelt ved en kreditspændsændring på 1 %.

Med udgangspunkt i de kreditspændsudvidelser, som Finanstilsynet anbefaler i deres vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter, er sparekassens kreditspændrisiko opgjort til 45,3 mio. kr. Dette svarer til 1,2 % af kernekapitalen.

Ejendomsrisiko (indirekte renterisiko)

Koncernens ejendomsportefølje består af både domicil- og investeringsejendomme, samt overtagne ejendomme. Sparekassen beskæftiger sig ikke med ejendomshandel som et led i den daglige drift. Investeringsejendommene i porteføljen er anskaffet til udlejningsformål. Ejendomsrisiko er risikoen for, at der bliver prisfald på fast ejendom. Ejendomsrisikoen kan betragtes som en indirekte renterisiko, idet ejendomsmarkedet bl.a. er følsomt overfor ændringer i renteniveauet. Hele koncernens ejendomsportefølje bliver minimum 1 gang årligt gennemgået med henblik på korrekt værdiansættelse. Der laves en afkastberegning på hver enkelt ejendom. Det tilstræbes at alle domicil- og investeringsejendomme vurderes af en ekstern uafhængig part hvert 7. år.

Aktierisiko

En del af koncernens aktiver består af aktier, som generelt vurderes at have større risici end obligationer. Det er dog koncernens strategi, at investeringer i værdipapirer primært sker med baggrund i likviditetsstyringen og ikke som spekulation. Sparekassens aktiebesiddelser er således primært af strategisk karakter, hvorfor disse ikke handles aktivt.

Handelsbeholdningen, som omfatter børsnoterede aktier og investeringsforeningsbeviser, udgør til tider et mindre beløb, men pr. ultimo 2019 er der ingen aktier i handelsbeholdningen.

Aktier, som anses for at være uden for handelsbeholdningen og af strategisk karakter, udgør samlet 1.154,7 mio. kr. Heraf udgør unoterede aktier (primært ejerandele i sektorselskaber) 1.019,8 mio. kr. De største besiddelser i sektorrelaterede aktier er DLR Kredit A/S (665,2 mio. kr.) og PRAS A/S (64,4 mio. kr.). Børsnoterede aktier uden for handelsbeholdningen udgør 134,9 mio. kr.

Af ovennævnte beløb udgør andelen af aktier, der er udstedt af lokale virksomheder, 22,4 mio. kr.

Valutarisiko

Koncernen ønsker ikke at påtage sig større risici i valutamarkedet for egen regning. Den samlede valutaposition (valutaindikator 1) udgør 22,1 mio. kr., svarende til 0,6 % af kernekapitalen. Valutarisikoen består primært af positioner i EUR, SEK, GBP, USD og NOK. Alle væsentlige valutapositioner afdækkes løbende for at eliminere koncernens samlede valutarisiko. Afdækningen sker via køb og salg af valuta på termin.

Likviditetsrisiko

Koncernens finansiering sker via indlån, garantkapital fra kunder, sparekassens øvrige egenkapital og kun i beskedent omfang via interbankmarkedet.

Det er koncernens strategiske målsætning, at udlån til kunder skal kunne finansieres via kunders indlån og garantkapital. Denne målsætning er opfyldt.

Kapitalfremskaffelse på interbankmarkedet foretages via optagelse af traditionelle lån i andre kreditinstitutter, udstedelse af obligationer og via efterstillet kapital. Sparekassens likvide beredskab styres ved opretholdelse af tilstrækkelige likvide midler, likvide værdipapirer og tilstrækkelige kreditfaciliteter. Det likvide beredskab fastlægges med henblik på at sikre et stabilt og tilstrækkeligt likviditetsniveau, således sparekassen til enhver tid rettidigt kan honorere de betalingsforpligtelser, som aktivitetsniveauet medfører.

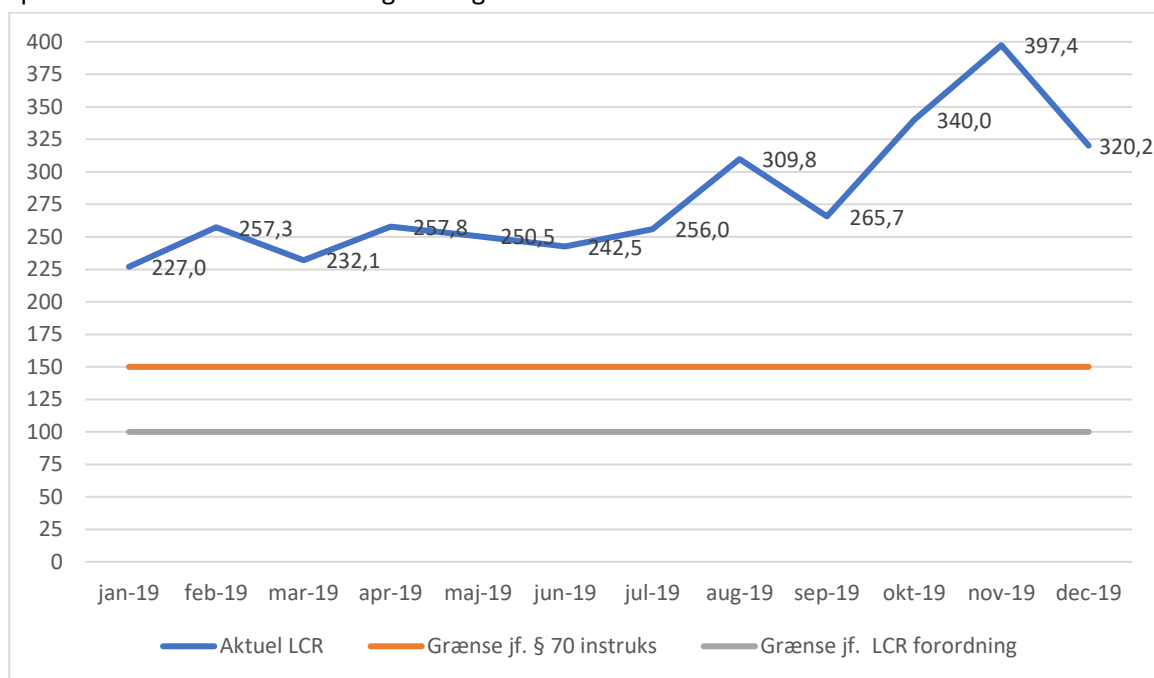
Direktionen og bestyrelsen modtager løbende rapportering om likviditetssituationen.

LCR

Det er sparekassens politik, at den beregnede LCR skal være 50 % højere end lovkravet, hvilket vil sige minimum $(100 \% \times 150 \%) = 150 \%$. Den beregnede LCR er ultimo 2019 opgjort til 320,5 %. Sparekassens beholdning af meget likvide aktiver er 4.077,9 mio. kr., og den forventede udgående netto pengestrøm i et finansielt stress-scenarie er 1.273,7 mio. kr. Forholdet mellem disse to tal giver den beregnede LCR. Sparekassen er således særdeles likvid.

LCR nøgletallet opgøres på daglig basis i relation til overholdelse af bestyrelsens instruks til direktionen på området. Bestyrelsen bliver månedligt orienteret om det faktiske LCR nøgletal pr. måneds ultimo med en

tilhørende stresstestet udgave af nøgletallet. LCR opgjort pr. måneds ultimo i 2019 i forhold til lovkravet og sparekassens interne krav fremgår af figuren nedenfor.

De enkelte elementer i LCR beregningen er opgjort således:

LCR opgørelser 2019 (beløb i mio. kr.)	Gennemsnit 1. kvartal	Gennemsnit 2. kvartal	Gennemsnit 3. kvartal	Gennemsnit 4. kvartal	Gennemsnit 2019
Likviditetsbuffer	2.400	2.859	3.418	4.313	3.248
Udgående Nettopengestrømme	1.004	1.143	1.234	1.230	1.153
LCR (%)	239 %	250 %	350 %	277 %	353 %

Ultimo 2019 udgør de 10 største indlån samlet set 3,8 % af det samlede indlån ekskl. puljer. Sparekassens likviditet er således ikke baseret på enkelte store indlån.

Operationelle risici

Den operationelle risiko er den risiko, der er forbundet med at drive pengeinstitut. Et økonomisk tab som følge af operationelle risici vil typisk kunne placeres i en af følgende kategorier:

- Menneskelige eller systemmæssige fejl.
- Utilstrækkelige eller fejlagtige interne procedurer og processer.
- Eksterne begivenheder, herunder juridiske risici.

Årsagen til tabet kan f.eks. være fejlagtig eller manglende overholdelse af forretnings- og/eller arbejdsprocedurer, fejl eller nedbrud i teknisk udstyr eller software, kriminelle handlinger, brand og lign. Hvidvask og terrorfinansiering (AML) har de seneste år fået meget omtale i medierne. Dette har medført et dårligt omdømme for de omtalte institutter, hvilket har medført at nogle kunder har skiftet til et andet

institut. Ud over den potentielle risiko for mistet indtjening er der også risiko for store bøder fra myndighederne såfremt AML kravene ikke opfyldes i tilfredsstillende grad.

Tab som følge af operationelle risici vil derfor typisk være enkeltstående tilfælde, idet der vil blive analyseret på begivenheden og iværksat foranstaltninger til imødegåelse af fremtidige tilfælde. Eksempelvis anskaffelse af yderligere / nyere sikringssystemer i en filial efter et røveri.

Der er udarbejdet forretningsgange, IT sikkerhedsprocedurer mv. i sparekassen. Disse udvikles og forbedres løbende for at sikre sparekassen bedst muligt mod tab pga. operationelle risici. Finanstilsynet aflægger en rapport efter hvert ordinære tilsyn om eventuelle mangler i organisationen, forretningsgange mv. Eventuelle fejl/mangler udbedres i sparekassen umiddelbart herefter. Foreningen af Lokale Pengeinstitutter udsender jævnligt forslag til implementering af lovkrav i organisationen mv. Disse forslag sammenholdes med egne løsninger med henblik på endelig implementering af den mest optimale løsning.

Operationelle risici omfatter også IKT risici. IKT er en forkortelse for informations- og kommunikationsteknologi. Risikoen omfatter sparekassens håndtering af informationer, herunder kommunikation og deling af data. IKT risikovurderingen skal omfatte alle IT-systemer og -tjenester samt alle funktioner, der indgår i et informationssystem. Dette omhandler også håndtering af ikke-elektroniske data.

Rapportering

Der anvendes væsentlige ressourcer til løbende at sikre en tilstrækkelig risikorapportering, herunder opfølgning på lovgivnings- og ledelsesmæssige risikorammer.

Rapporteringen til direktionen og bestyrelsen foretages efter faste retningslinjer. Bestyrelsen modtager løbende rapportering på alle væsentlige risikoområder.

Desuden rapporteres der til direktion og bestyrelse vedr. de forskellige risikoområder, alt afhængig af den underliggende volatilitet og sparekassens eksponering indenfor det enkelte område. Der rapporteres dagligt til direktionen vedr. likviditeten på moderselskabsniveau, idet der er store udsving fra dag til dag. Direktionen orienteres endvidere dagligt om den aktuelle balancesammensætning, for at kunne planlægge kapitalfremskaffelse mv. ud fra de kendte fremtidige ændringer til balancesammensætningen.

I henhold til instruksen fra sparekassens bestyrelse til direktionen rapporteres der månedligt til bestyrelse om nøgletal for renterisiko, valutarisiko, aktierisiko, kapital og LCR. Endvidere orienteres bestyrelsen månedligt om overtræk større end DKK 300.000.

Kapitalgrundlag

For en afstemning mellem den regnskabsmæssige egenkapital og kapitalgrundlaget i henhold til kapitaldækningsreglerne henvises til note 25 på side 70 i årsrapport 2019. Der henvises til årsrapportens side 30+31 for en specifikation af egenkapitalen pr. 31. december 2019. Af den samlede egenkapital udgør garantkapitalen 2.064,8 mio. kr. Bestemmelserne vedr. garantkapitalen er beskrevet i sparekassens

vedtægter, der kan ses på sparekassens hjemmeside. For en beskrivelse af de efterstillede kapitalindskud henvises til note 24 på side 68 i årsrapport 2019.

Kapitalgrundlag i forhold til kapitalkrav

I henhold til lovgivningen skal kapitalen minimum udgøre 8 % af de risikovægtede eksponeringer (det hårde krav) før evt. tillæg jf. beregningen af det individuelle solvensbehov. Det hårde krav på 8 % indeholder endvidere minimumskrav til den egentlige kernekapital (CET 1) på 4,5 % og kernekapitalen i alt på 6,0 %. Nedenstående tabel viser koncernens faktiske kapitalforhold pr. ultimo 2019 sammenlignet med ovenstående hårde krav.

Med IFRS 9 overgangsordningen (dynamisk)						
Beløb i 1.000 kr.	Realiseret %	Lovkrav i %	Overskydende Kapital i %	Realiseret	Lovkrav	Overskydende Kapital
Egentlig kernekapital	18,7 %	4,5 %	14,2 %	3.679.336	883.475	2.795.861
Kernekapital	19,7 %	6,0 %	13,7 %	3.875.778	1.177.967	2.697.811
Uden IFRS 9 overgangsordningen						
Beløb i 1.000 kr.	Realiseret %	Lovkrav i %	Overskydende Kapital i %	Realiseret	Lovkrav	Overskydende Kapital
Egentlig kernekapital	18,4 %	4,5 %	13,9 %	3.607.494	881.350	2.726.144
Kernekapital	19,4 %	6,0 %	13,4 %	3.803.889	1.175.133	2.628.756

Kapitalprocenten er ultimo 2019 beregnet til 21,7 % for såvel moderselskabet som koncernen.

Kapitalinstrumenter omfattet af overgangsordningen

Koncernen har ultimo 2019 i alt 2 efterstillede kapitalindskud, der er udstedt i 2016 og 2018. Udstedelserne, der er på hhv. 375 mio. kr. (supplerende kapital) og 200 mio. kr. (hybrid kernekapital) overholder kravene i henhold til CRD IV, og kan indregnes fuldt ud i kapitalgrundlaget.

Kapitalkrav

Den interne proces

I henhold til lovgivningen fastsætter bestyrelsen og direktionen sparekassens og koncernens internt opgjorte solvensbehov. Direktionen og bestyrelsen har kvartalsvise drøftelser omkring fastsættelse af solvensbehovet. Drøftelsen tager udgangspunkt i et notat udfærdiget af de ansvarlige for økonomi- og kreditfunktionerne. Notatet indeholder forslag til størrelsen på solvensbehovet, herunder forslag til valg af stressvariabler, stressniveauer og eventuelle risikoområder. Direktionen udfærdiger herefter i samarbejde med økonomi- og kreditchefene det endelige oplæg til drøftelse på bestyrelsesmødet. På baggrund af denne drøftelse træffer direktionen og bestyrelsen herefter i fællesskab afgørelsen om fastsættelse af det individuelle solvensbehov og nødvendige kapitalgrundlag i henhold til § 124, stk. 1 og 4.

Metode

Sparekassens metode til vurdering af, hvorvidt den interne kapital er tilstrækkelig til at understøtte nuværende og kommende aktiviteter (solvensbehovet) følger sparekassens ICAAP.

I ICAAP'en identificeres de risici, som sparekassen er eksponeret overfor med henblik på at vurdere risikoprofilen. Når risiciene er identificeret, vurderes det, hvordan disse evt. kan reduceres, f.eks. ved forretningsgange, beredskabsplaner m.m. Endeligt vurderes hvilke risici, der skal afdækkes med kapital.

Den interne kapital (solvensbehovet) opgøres i henhold til kreditreservationsmodellen (8+ modellen), der omfatter de risikotyper, som det vurderes, at der skal afdækkes med kapital: kreditrisici, markedsrisici, operationelle risici, øvrige risici samt tillæg som følge af lovbestemte krav. Vurderingen tager udgangspunkt i sparekassens risikoprofil, kapitalforhold samt fremadrettede betragtninger, der kan have betydning herfor, herunder budgetter.

Finanstilsynet har udstedt "Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter". Derudover har Lokale Pengeinstitutter udarbejdet en solvensbehovsmodel. Både Finanstilsynets vejledning og Lokale Pengeinstitutters solvensbehovsmodel bygger på 8+ modellen, hvor der tages udgangspunkt i minimumskravet på 8 % af den samlede risikoeksponering (søjle I kravet) med tillæg for risici og forhold, der ikke fuldt ud afspejles i opgørelsen. I Finanstilsynets vejledning opstilles der endvidere benchmarks for, hvornår Finanstilsynet som udgangspunkt vurderer, at søjle I ikke er tilstrækkelig inden for de enkelte risikoområder, hvorfor der skal afsættes tillæg i solvensbehovet. Endvidere er der i udpræget grad opstillet metoder til beregning af tillæggets størrelse inden for de enkelte risikoområder.

Det er ledelsens vurdering, at opgørelsen af det nødvendige solvensbehov er tilstrækkelig til at dække sparekassens risici, når der tages udgangspunkt i førnævnte skabelon og vejledning.

Solvensmæssig målsætning og internt opgjort solvensbehov

Det hårdeste kapitalkrav relaterer sig til den overskydende egentlige kernekapital (CET 1) efter opfyldelse af søjle II-tillæg, NEP-tillæg og bufferkrav. Her har koncernen en overdækning på 7,2 % point, svarende til 1.414,0 mio. kr. Målsætningen er, at denne overdækning til enhver tid skal udgøre minimum 3 % point ved fuldt indfasede buffere, som i 2019 maksimalt kan udgøre 5 % point. I 2019 udgør bufferkravet i alt 3,49 % point, idet den institutspecifikke konjunkturudligningsbuffer er 0,99 % i forhold til det maksimale 2,5 % point.

Beskrivelse af solvensbehovsmodel m.m.

Det nødvendige kapitalgrundlag og opgjorte solvensbehov pr. 31. december 2019 er beregnet med udgangspunkt i nedenstående model:

Individuelt solvensbehov pr. 31.12.2019	1.000 kr.	%
Den samlede risikoeksponering	19.632.786	
1) Søjle I kravet (8 % af den samlede risikoeksponering)	1.570.623	8,0
+ 2) Indtjening (kapital til risikodækning som følge af svag indtjening)	0	0,0
+ 3) Udlånsvækst (Kapital til dækning af organisk vækst i forretningsvolumen)	0	0,0
+ 4) Kreditrisici:		
4a) Kreditrisici på store kunder med finansielle problemer	151.329	0,77
4b) Øvrige kreditrisici, herunder landbrug > 1 % af kapitalgrundlaget	100.761	0,51
4c) Koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer	25.761	0,13
4d) Koncentrationsrisiko på brancher	36.609	0,19
+ 5) Markedsrisici:		
5a) Renterisici + kreditspændrisici	82.514	0,42
5b) Aktierisici	0	0,0
5c) Valutarisici	0	0,0
+ 6) Likviditetsrisici (kapital til dækning af dyrere likviditet)	0	0,0
+ 7) Operationelle risici (kapital til dækning af operationelle risici udover søjle I)	60.000	0,31
+ 8) Gearing (kapital til dækning af risici som følge af høj gearing)	0	0,0
+ 9) Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter	0	0,0
+ 10) Eventuelle tillæg som følge af lovbestemte krav	0	0,0
Kapitalbehov / Solvensbehov i alt	2.027.597	10,33
- Heraf til kreditrisici (4)	314.460	1,60
- Heraf til markedsrisici (5)	82.514	0,42
- Heraf til operationelle risici (7)	60.000	0,31
- Heraf til øvrige risici (2+3+6+8+9)	0	0,0
- Heraf tillæg som følge af lovbestemte krav (1+10)	1.570.623	8,00
Den samlede risikoeksponering	17.415.004	
Kapitalgrundlag / Kapitalprocent	3.344.078	19,2
Kapitaloverdækning	1.543.718	8,9

De risikofaktorer, der er medtaget i modellen, er efter sparekassens opfattelse dækkende for alle de risiko-områder, lovgivningen kræver, at ledelsen skal tage højde for ved fastsættelse af solvensbehovet samt de risici som ledelsen finder, at koncernen har påtaget sig.

Derudover skal bestyrelsen og direktionen vurdere, hvorvidt kapitalgrundlaget er tilstrækkeligt til at understøtte kommende aktiviteter. Denne vurdering er i Sparekassen Vendsyssel en del af den generelle fastlæggelse af den interne kapital (solvensbehovet).

Ledelsen vurderer derfor minimum hvert år, hvordan vækstforventningerne påvirker opgørelsen af solvensbehovet. Konkret vil det i modellen betyde, at ledelsen skal skønne over den fremtidige vækstprocent, vækstens gennemsnitlige solvensvægt og indtjeningsmarginal efter skat.

Vækstforventningernes beregnede kapitalbelastning vil i modellen slå direkte igennem på solvensbehovet i

form af et tillæg. Dog ses der bort fra solvensbelastningen i de tilfælde, hvor der allerede er taget initiativ til en kapitaludvidelse, der vil kunne absorbere udlånsvæksten.

Kommentering af koncernens solvensbehov

Afsnittet "Beskrivelse af solvensbehovsmodel m.m." i denne rapport viser samtlige punkter, der tages stilling til i forbindelse med opgørelse af kapitalbehovet. Såfremt et punkt ikke er nævnt i nedenstående gennemgang, er det udtryk for, at der ikke er fundet behov for kapitalreservation til netop dette punkt og at yderligere uddybning af årsagen hertil ikke er relevant.

Søjle I kravet

De samlede risikoeksponeringer for koncernen kan pr. 31.12.2019 specificeres således:

Eksponeringstype	Beløb i 1.000 kr.
Kredit- og modpartsrisiko	17.119.783
Positions-, valuta- og råvarerisici (markedsrisiko)	791.497
Operationelle risici	1.718.134
Kreditværdijustering (CVA tillæg)	3.372
Samlet risikoeksponering	19.632.786

Indtjening

Koncernen har de seneste 5 år i gennemsnit realiseret en indtjening fra den primære drift på 479,3 mio. kr. Den primære drift defineres som nettorente- og gebyrindtægter + andre driftsindtægter – udgifter til personale og administration – af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver. Oversigten fremgår af ledelsesberetningen i sparekassens årsrapport. Koncernen forventer i 2020 et resultat af den primære drift på 450 – 475 mio. kr.

Det vurderes, at den forventede primære indtjening er tilstrækkelig til at imødegå den umiddelbare risiko på porteføljen af udlån og garantier. Der afsættes derfor ikke yderlige kapital til dækning heraf.

Udlånsvækst

Sparekassen overtog pr. 23. februar 2018 tidl. Østjydsk Bank A/S, som blev erklæret konkurs. Sparekassen overtog alle aktiver, passiver, rettigheder og forpligtelser med undtagelse af aktiekapitalen og den efterstillede kapital. De overtagne aktiviteter fra Østjydsk Bank A/S indregnes i regnskabet som alm. vækst. Udlånsvæksten i 2018 var derfor ekstraordinær høj. Korrigeret for overtagelsen af tidl. Østjydsk Bank A/S var udlånsvæksten på normal niveau.

I 2019 blev den 13. overtagelse/sammenlægning med Sparekassen Vendsyssel som det fortsættende institut en realitet, idet bestyrelserne i Sparekassen Vendsyssel og Dronninglund Sparekasse i august 2019 underskrev en sammenlægningsaftale. Denne aftale blev godkendt af repræsentantskaberne i september 2019 og af Finanstilsynet samt konkurrencemyndighederne i oktober 2019. Aftalen medfører, at de to sparekasser lægges sammen med juridisk og skattemæssig virkning fra den 15. oktober 2019. Regnskabsmæssigt foretages sammenlægningen dog efter Sammenlægningsmetoden, hvilket medfører, at de sammenlagte enheder betragtes som om de altid har været en samlet enhed. Nøgletallet vedr. udlånsvækst er i 2019 derfor ikke direkte påvirket af sammenlægningen med Dronninglund Sparekasse.

I henhold til sparekassens forretningsmodel prioriteres nyudlån til privatkunder i hele Danmark, dog primært i områder hvor Sparekassen Vendsyssel er repræsenteret med en filial. Udlån til erhvervs- og landbrugskunder fordrer, at virksomheden er hjemmehørende i sparekassens primære markedsområde, eller at virksomheden har relationer til sparekassens primære markedsområde eller sparekassen i øvrigt. Det fremgår af sparekassens kreditpolitik, at udlånsvæksten (ekskl. garantier) i et enkelt år ikke må udgøre mere end 5 %.

Ifølge sparekassens budget for 2020 forventes den regnskabsmæssige værdi af udlån og garantier ultimo 2020 at være på niveau med ultimo 2019. De samlede garantier forventes i 2020 at falde i forhold til ultimo 2019 pga. en meget stor volumen af konverteringsgarantier ultimo 2019.

Det vurderes ikke nødvendigt at indregne et solvensbehov til udlånsvækst i opgørelsen af det individuelle solvensbehov.

Kreditrisici

I 8+ metoden skal der reserveres 8 % af de samlede eksponeringer til det individuelle solvensbehov. Hertil reserveres den udækkede og ikke-nedskrevne del af de eksponeringer, som er større end 2 % af kapitalgrundlaget efter fradrag og som udviser OIK, eller har væsentlige svaghedstegn, uden der dog er indtruffet OIK. Herudover har sparekassen, qua den store eksponering mod landbrugssektoren, indregnet et samlet beløb på landbrugseksponeringer, der enkeltvis er mellem 1 % og 2 % af kapitalgrundlaget.

Solvensbehovet vedr. kreditrisici udgør ultimo 2019 i alt 314,5 mio. kr., hvoraf tillægget vedr. store kunder (større end 2 % af kapitalgrundlaget) udgør 151,3 mio. kr. og tilsvarende tillæg vedr. landbrugs-eksponeringer mellem 1 % og 2 % af kapitalgrundlaget udgør 100,8 mio. kr.

Såfremt der er en kreditrisikokoncentration, dvs. de 20 største eksponeringer overstiger 4 % af den samlede eksponeringsmasse, skal der ske et tillæg til det individuelle solvensbehov. Ifølge modellen giver dette et tillæg på 25,8 mio. kr.

Såfremt en eller flere brancher hver især udgør mere end 20 % de samlede eksponeringer, udregnet efter Herfindahl Hirschman Indeks beregningen, skal der ske tillæg til det individuelle solvensbehov. Dette gælder ligeledes for eksponeringer mod "Øvrige erhverv". Pga. sparekassens forholdsvis store koncentration indenfor landbrug medfører dette et tillæg i solvensbehovet på 36,6 mio. kr.

Markedsrisici

Opgørelsen af det tilstrækkelige kapitalgrundlag til dækning af markedsrisici skal dække risikoen for tab, som følge af at dagsværdien af de finansielle aktiver og – passiver ændrer sig på grund af ændringer i markedsforholdene. Koncernens markedsrisici er, og har altid været, meget beskedne.

Ifølge 8+ modellen skal sparekassens særlige risici på dette område vurderes i forhold til de maksimale risici, som bestyrelsen har givet direktionen indenfor området.

Med baggrund i direktionens beføjelse til at tage renterisici udenfor handelsbeholdningen, skal der ifølge modellen indregnes et kapitalbehov hertil på 37,2 mio. kr. Hertil kommer tillæg for kreditspændrisiko (OAS) på 45,3 mio. kr. Der er efter sparekassens vurdering ikke behov for tillæg til solvensbehovet på grund af renterisiko på nettoindtjeningen. Det samlede tillæg til solvensbehovet vedr. rente- og kreditspændrisiko udgør i alt 82,5 mio. kr.

Likviditetsrisici

I henhold til Finanstilsynets vejledning til opgørelse af solvensbehovet, skal der ske indregning af kapital til dækning af likviditetsrisici såfremt der er et stort indlånsunderskud. Idet sparekassen har indlånsoverskud og ikke er afhængig af hverken store indlån eller indlån fra professionelle modparter, indregnes der ikke et tillæg til solvensbehovet vedr. likviditetsrisici.

Operationelle risici

Ved operationel risiko forstås risikoen for økonomiske tab som følge af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige eller systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive retlige risici. Ifølge "Bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov" og Finanstilsynets vejledning, skal sparekassen foretage en kvalitativ vurdering af sparekassens kontrolmiljø. Kontrolmiljøet er en samlet betegnelse for de ressourcer, sparekassen anvender til at minimere de risici, der er ved at udøve finansiell virksomhed. Det vil blandt andet sige en vurdering af omfanget af interne forretningsgange, graden af funktionsadskillelse, og om der er de nødvendige styrings- og kontrolværktøjer på alle relevante forretningsområder.

For vurdering af sparekassens operationelle risici har ledelsen bl.a. vurderet følgende forhold:

- a) Om eventuelt manglende funktionsadskillelse mellem udførelse af opgaver (f.eks. handel, bogføring, afvikling af værdipapirhandler) og kontrol af samme kan medføre risiko for tab.
- b) Risikoen for it-nedbrud samt konsekvensen af et sådant nedbrud, herunder konsekvensen af, at outsourcete it-funktioner heller ikke kan udføres.
- c) Komplexiteten af sparekassens systemer og forretninger. Sparekassen skal herunder tage højde for nye forretningsområder og konsekvenserne heraf.
- d) Personalets kompetencer og erfaring. Er der eksempelvis stor udskiftning i personalet, må det alt andet lige forventes at øge risikoen for fejl, der kan føre til økonomiske tab for sparekassen.
- e) Performancebaserede compensationssystemer kan udgøre en risiko for, at personalet foretager handlinger, som påfører banken en højere risiko end bankens fastsatte limits på eksempelvis markedsområdet, hvilket øger risikoen for tab samt størrelsen heraf.
- f) Utilstrækkelige eller manglende forretningsgange på centrale områder.
- g) Omfanget af manuelle rutiner, da dette alt andet lige øger risikoen for fejl.

Sparekassens forretningsmodel bygger på standard pengeinstitut forretninger såsom indlån, udlån mv. I de senere år er kundernes efterspørgsel efter produkter og serviceydelser gradvist steget. Sparekassen har fulgt med efterspørgslen, men med samtidig afdækning af eventuelle risici i højsædet. Som eksempler herpå kan nævnes, at sparekassen er fondshandler og afvikler således mange af kundernes værdipapirhandler. Disse kundehandler afdækkes som udgangspunkt 1:1 via et andet kreditinstitut for ikke at oparbejde positioner og dermed risici.

Via sparekassens Søjle I-krav er der kapitaldækket tab for operationelle hændelser for 137, 5 mio. kr., og det er ledelsens vurdering, at sparekassen ikke har operationelle risici, der ikke vil være dækket heraf.

I forbindelse med de forstående IT-mæssige sammenlægninger med Østjyds Bank og Dronninglund Sparekasse, samt enkelte mangler på kreditmæssige kontroller, indregnes et beløb på 60 mio. kr.

Gearing

CRD IV har medført krav om beregning af gearingsgraden. Gearingsgraden beregnes ved at sætte kernekapitalen i forhold til eksponeringerne opgjort efter reglerne for gearingsgrad.

Sparekassens ledelse skal ifølge ledelsesbekendtgørelsen tage højde for overdreven gearingsrisiko og sikre identifikation, styring og overvågning af gearingsrisici. CRR-forordningen artikel 429 fastlægger reglerne for opgørelse og indberetning af gearingsgraden til myndighederne. Gearingsgraden beregnes som kernekapitalen i forhold til de samlede (uvægtede) eksponeringer.

Kreditinstitutter med en arbejdende kapital på mindre end 65 mia. kr. og en gearingsgrad på mindst 7 %, er undtaget fra ledelsesbekendtgørelsens bestemmelser om gearingsrisiko. Gearingsgraden har (opgjort pr. kv. ultimo) i perioden 2014-2019 i gennemsnit været 10,8 %.

Gearingsgraden opgjort i 2018 og 2019 kan ses i nedenstående tabel.

Gearing - Sparekassen Vendsyssel									
Beløb i 1.000 kr.	31.03.2018	30.06.2018	30.09.2018	31.12.2018	31.03.2019	30.06.2019	30.09.2019	31.12.2019	Gennemsnit
Eksponeringer	24.438.176	25.538.956	26.151.301	25.608.287	26.367.425	27.620.221	28.643.671	31.514.533	26.985.321
Kernekapital (Tier 1)	2.370.934	2.625.704	2.614.560	2.970.697	2.940.137	2.975.108	2.970.484	3.875.778	2.917.925
Gearingsgrad	9,7%	10,3%	10,0%	11,6%	11,2%	10,8%	10,4%	12,3%	10,8%

Et institut som opgør de risikovægtede eksponeringer efter standardmetoderne vil overskride kapitalkravene længe inden gearingsnøgletallet bliver udfordret, hvorfor det ikke er relevant med stor fokus på dette tal.

På nuværende tidspunkt er der ikke fastsat et lovkrav om en maksimal gearingsgrad, men i EU-Kommissionens forslag til revision af CRR og CRD IV stilles der forslag om indførelse af et gearingskrav for alle institutter på 3 %, svarende til en maksimal gearing på 33 gange instituttets kernekapital. Det vurderes derfor ikke nødvendigt med et tillæg i solvensbehovet, som følge af for lav gearingsgrad idet koncernens gearingsgrad ultimo 2019 er opgjort til 12,3 %.

På "Bilag 1 - Gearing" på side 45 findes supplerende oplysninger om gearingsgraden i den detaljeringsgrad, som kræves offentliggjort i henhold til CRR-forordningen og tilhørende tekniske standarder.

Lovbestemte krav

Der er ingen tillæg til solvensbehovet pga. lovbestemte krav, da det individuelle solvensbehov er beregnet til mere end 8 % og koncernen ikke er blevet påbudt et individuelt fastsat solvenskrav.

Specifikation af kapitalkrav til kreditrisici

I koncernen anvendes standardmetoden for kreditrisiko til beregning af de samlede risikoeksponeringer, som kan fordeles således:

Eksporeringsstype / modpart	Beløb i 1.000 kr.	Kapitalkravet (8 % af eksponering)
Centralregeringer eller centralbanker	2.334	187
Institutter	151.651	12.132
Erhvervsvirksomheder / selskaber	3.623.496	289.880
Detailkunder	7.156.462	572.517
Eksporeringer sikret ved pant i fast ejendom	1.141.057	91.285
Eksporeringer med misligholdelse	2.820.966	225.677
Eksporeringer forbundet med særlig høj risiko	317.449	25.396
Kollektive investeringsinstitutter (CIU)	102.119	8.170
Egenkapital eksporeringer	929.600	74.368
Andre poster / eksporeringer uden modpart	874.649	69.972
Eksporeringer i alt	17.119.783	1.369.583

Modpartsrisiko – afledte finansielle instrumenter

Modpartsrisiko er risikoen for tab som følge af, at en modpart misligholder sine forpligtelser, i henhold til en indgået finansiel kontrakt, inden transaktionens pengestrømme er endeligt afviklede.

Kapitaldækningsmæssigt anvender koncernen markedsværdimetoden, som følger kravene i CRR-forordningens artikel 274.

Fastsættelsen af eksporeringsværdi ved markedsværdimetoden for modpartsrisiko fastsættes som følger:

1. Kontrakterne opgøres til markedsværdi for at opnå den aktuelle genanskaffelsesomkostning for alle kontrakter med en positiv værdi.
2. For at nå frem til et tal for den potentielle fremtidige krediteksponering multipliceres kontraktens fiktive værdi eller underliggende værdier med procentsatser, der er fastsat i CRR.
3. Summen af de aktuelle genanskaffelsesomkostninger og de potentielle fremtidige krediteksponeringer udgør eksporeringsværdien.

I sparekassens bevillingsproces og i den almindelige eksporeringsovervågning tages der højde for den beregnede eksporeringsværdi, således at det sikres, at denne ikke overstiger den bevilgede kreditgrænse på modparten.

I forbindelse med fastsættelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov er der ikke afsat ekstra kapital til dækning af modpartsrisikoen, udover hvad der er indeholdt i kapitaldækningskravet på 8 %, der er minimumskapitalgrundlag i henhold til 8+ metoden.

Vedrørende eksporeringer mod ikke finansielle modparter behandles rammer for finansielle kontrakter efter sparekassens normale kreditvurderingsprincip.

Koncernens modpartsrisiko efter markedsværdimetoden fordelt på risikovægte ses af nedenstående tabel:

Beløb i 1.000 kr.	Positiv bruttodagsværdi af derivat	Eksponeringsværdi jf. markedsværdimetoden
Modpart med risikovægt 0 %	0	0
Modpart med risikovægt 20 %	11.855	2.371
Modpart med risikovægt 50 %	1.072	536
Modpart med risikovægt 75 %	27.374	20.531
Modpart med risikovægt 100 %	32.872	32.872
Modpart med risikovægt 150 %	1.963	2.945
I alt	75.136	59.254

I CRR er der som noget nyt indført et særskilt kapitalkrav til OTC-derivater til dækning af risikoen for tab, som følge af værdireguleringer ved forringelser af modpartens kreditværdighed. Sparekassens CVA-tillæg forøger de samlede eksponeringer med 3,4 mio. kr.

Koncernen har ingen spekulative afledte finansielle instrumenter. Når afledte finansielle instrumenter anvendes, sker det kun til afdækning af bestående risici f.eks. rente- eller valutarisiko. Derudover er der indgået en række swaftaler og valutaterminforretninger med kunder, som er 100 % afdækket via anden finansiell samarbejdspartner. Se note 28 i sparekassens årsrapport 2019 for flere oplysninger.

Kapitalbuffer

I forbindelse med implementering af kapitalkravsdirektivet CRD IV i Lov om Finansiell virksomhed § 125, er danske kreditinstitutter fra og med 1. januar 2015 forpligtede til at skulle leve op til flere kapitalbuffer krav. Fællesnævneren for de forskellige typer buffer er, at det alene er den egentlige kernekapital, som kan anvendes til opfyldelse heraf.

Kapitalbevaringsbuffer

Kapitalbevaringsbufferen skal sikre, at kreditinstitutterne opbygger en større beholdning af mere egentlig kernekapital. Kapitalbevaringsbufferen skal udgøre mindst 2,5 pct. af de samlede risikoeksponeringer. Kapitalbevaringsbufferen er ikke cyklisk bestemt og vil derfor være på et konstant niveau.

Institutspecifik kontracyklisk kapitalbuffer

Den institutspecifikke kontracykliske kapitalbuffer skal sikre, at kreditinstitutterne i højkonjunkturer opbygger mere egentlig kernekapital, som de kan anvende i lavkonjunkturer. Den kontracykliske kapitalbuffer vil således være højst i højkonjunkturer, mens den kan være lav eller 0 % i lavkonjunkturer.

Størrelsen af den kontracykliske kapitalbuffer bestemmes ved at multiplicere en institutspecifik kontracyklisk kapitalbuffersats med kreditinstituttets samlede risikoeksponering. Kapitalbuffersatsen bliver sammen med kreditinstituttets samlede risikoeksponering således afgørende for, hvor stor en kontracyklisk kapitalbuffer kreditinstituttet skal have.

Der skal fastsættes en kapitalbuffersats for henholdsvis danske og udenlandske krediteksponeringer. For danske krediteksponeringer bestemmes kapitalbuffersatsen af Erhvervsministeren. Udenlandske krediteksponeringer skal vægtes med en buffersats, som fastsættes af det enkelte lands myndigheder. Såfremt den udenlandske krediteksponering har en modpart indenfor EU, skal denne anvendes fra den dato, der er angivet af myndighederne i det pågældende land.

Kapitalbuffersatsen skal fra myndighedernes side varsles med en frist på 12 måneder før ikrafttrædelse. Den samlede kapitalbuffersats fastsættes på baggrund af det vægtede gennemsnit af de kapitalbuffersatser, der gælder for de lande, hvor kreditinstituttets krediteksponeringer er beliggende.

I 2019 blev den kontracykliske buffer (konjunkturudligningsbufferen) forhøjet 2 gange til i alt 1,0 %. CRR artikel 140, stk. 4 giver mulighed for at udelade nogle krediteksponeringer i opgørelsen den andel af de samlede vægtede eksponeringer som skal være omfattet af bufferen. Den aktuelle sats pr. ultimo 2019 på 1,0 % kan reduceres til 0,9912 % for Sparekassen Vendsyssel på koncernniveau jf. nedenstående opgørelse.

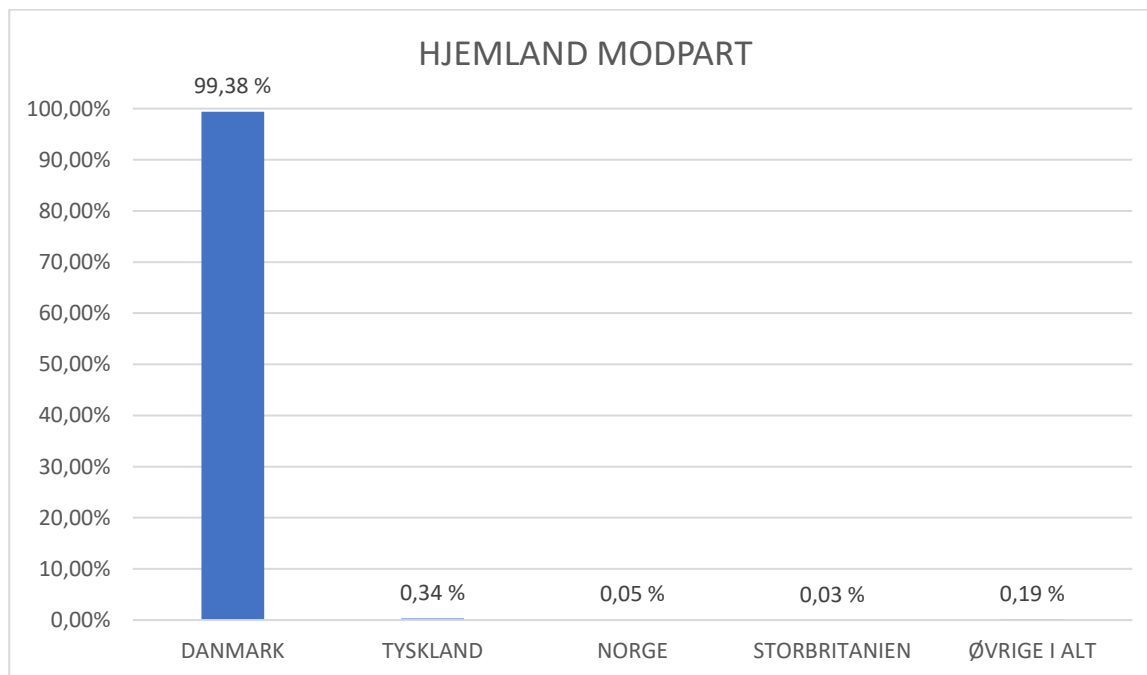
Beløb i 1.000 kr.	
Risikovægtede eksponeringer i alt	19.641.573
Risikovægtede poster med kreditrisiko	17.128.570
<i>Heraf fra:</i>	
- Centralregeringer og centralbanker	2.334
- Institutter	151.651
Undtaget fra bufferkravet jf. CRR artikel 140, stk. 4	153.985
Risikovægtede poster med markedsrisiko	791.497
- Heraf gældsinstrumenter, generel risiko	340.581
- Heraf gældsinstrumenter, specifik risiko	428.846
- Heraf fra gældsinstrumenter i alt	769.427
- Heraf egenkapitalinstrumenter, generel risiko	0
- Heraf egenkapitalinstrumenter, specifik risiko	0
- Heraf fra egenkapitalinstrumenter i alt	1
- heraf valutarisiko	22.069
Risikoeksponering for operationelle risici (OpR)	1.718.134
Risikoeksponering for kreditværdijustering (CVA)	3.372
Risikovægtede eksponeringer som skal indgå i grundlaget for beregningen af den institutspecifikke konjunkturudligningsbuffer:	
Risikovægtede eksponeringer med kreditrisici ej undtaget jf. artikel 140, stk. 4	16.974.585
Kreditrisiko vedr. gældsinstrumenter i handelsbeholdningen	428.846
Kreditrisiko vedr. egenkapitalinstrumenter i handelsbeholdningen	0
Relevante krediteksponeringer jf. CRR artikel 140, stk. 4	17.403.431
Poster undtaget fra CRR artikel 140, stk. 4	153.985
Risikovægtede poster med kreditrisiko i alt	17.557.416
Aktuel officiel sats for konjunkturudligningsbufferen i DK	1,00%
Institut specifik konjunkturudligningsbuffer	0,9912%
Kapitalkrav til den institutspecifikke konjunkturudligningsbuffer	194.693

Konjunkturudligningsbufferen er varslet forhøjet med 0,50 % pr. 30. juni 2020 samt 0,50 % pr. 30. december 2020 til i alt 2,0 % og forventes at udgøre 1,98 % for Sparekassen Vendsyssel.

Sparekassen Vendsyssel er ikke et SIFI-institut, hvorfor G-SIFI-bufferen og den systemiske buffer ikke er aktuelle for sparekassen. Det forventes dog, at sparekassen bliver pålagt et semi SIFI-buffer tillæg på ca.

1,50 % fra og med 2021 idet balancesummen overstiger 3 mia. EUR. Semi SIFI tillægget er omfattet af indfasningen af NEP-tillægget og bliver derfor først reelt aktuel i 2023.

Som det fremgår af nedenstående figur, har langt hovedparten af koncernens samlede krediteksponeringer pr. 31.12.2019 modparten med bopæl i Danmark. Falder sparekassens krediteksponering mod danske modparten til under 98 %, skal der beregnes kapital til dækning af eksponeringer mod lande, hvori konjunkturudligningsbufferen er indfaset, ift. RWA eksponeringen mod det enkelte land.

Kreditrisikojusteringer

Sparekassen foretager nedskrivning på udlån efter reglerne i regnskabsbekendtgørelsen, når der er indtrådt OIK, som har en virkning for de forventede fremtidige betalinger. Nedskrivningen udgør forskellen mellem den bogførte værdi og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger.

Ved definitionen af misligholdte fordringer og værdiforringede fordringer følges bekendtgørelsen om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. § 50-54. En eksponering defineres som værende kreditforringet (stadie 3) samt misligholdt, såfremt den opfylder mindst ét af følgende kriterier:

- Når låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder, eksempelvis negativ egenkapital eller negativ indtjening.
- Ved låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt på renter og afdrag.
- Sparekassen yder låntager lempelser i lånevilkårene, som ikke ville have været ydet, hvis det ikke var pga. låntagers økonomiske vanskeligheder.
- Når det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive omfattet af anden økonomisk rekonstruktion.
- Erhvervelse af et finansielt aktiv til en underkurs, som afspejler indtrufne kredittab.

Beregningen af nedskrivninger på eksponeringer i stadie 1 og 2, bortset fra de største eksponeringer tillige med de svageste eksponeringer stadie 2, foretages på baggrund af en porteføljemæssig modelberegning, mens nedskrivningerne på den resterende del af eksponeringerne foretages ved en manuel, individuel vurdering baseret på 3 scenarier (basis scenarie, et mere positivt scenarie og et mere negativt scenarie) med tilhørende sandsynlighed for, at scenarierne indtræffer.

Sparekassen har valideret modelberegningerne på porteføljeniveau, herunder bl.a. foretaget en række manuelle stikprøveberegninger blandt de største af de svageste stadie 2-eksponeringer. Disse stikprøveberegninger er ligeledes baseret på 3 scenarier (normal scenarie, et mere positivt scenarie og et mere negativt scenarie) med tilhørende sandsynlighed for, at scenarierne indtræffer.

Den porteføljemæssige modelberegning foretages på baggrund af en PD-model ("Probability of Default"), som udvikles og vedligeholdes af SDC A/S. PD-modellen er suppleret med et fremadskuende, makroøkonomisk modul, der udvikles og vedligeholdes af Foreningen for Lokale Pengeinstitutter (LOPI) og som danner udgangspunkt for indarbejdelsen af ledelsens forventninger til fremtiden. Det makroøkonomiske modul er bygget op om en række regressionsmodeller, der fastlægger den historiske sammenhæng mellem årets nedskrivninger inden for en række sektorer og brancher samt en række forklarende makroøkonomiske variable. Regressions-modellerne tilføres herefter estimater for de makroøkonomiske variable, der er baseret på prognoser fra konsistente kilder som Det Økonomiske Råd, Nationalbanken m.fl., hvor prognoserne i almindelighed rækker 2 år frem i tid og omfatter variable som stigning i offentligt forbrug, stigning i BNP, rente mv. Derved beregnes de forventede nedskrivninger i op til 2 år frem i tid inden for de enkelte sektorer og brancher. For løbetider ud over 2 år og frem til år 10 foretages en fremskrivning af nedskrivningsprocenten, således at denne konvergerer mod et normalt niveau i år 10. Løbetider ud over 10 år tildeles samme nedskrivningsprocent som i år 10. Det fremadskuende, makroøkonomiske modul genererer en række justeringsfaktorer, der multipliceres på datacentralens "rå" PD-værdier, som derved justeres i forhold til udgangspunktet.

For yderligere informationer om principper for nedskrivning på udlån, lånetilsagn og garantier henvises til note 1 "Væsentlig anvendt regnskabspraksis" i sparekassens Årsrapport 2019.

Den samlede værdi af eksponeringer efter nedskrivninger og før hensyntagen til virkninger af kreditrisiko-reduktionen andrager ultimo 2019 i alt 33,7 mia. kr.

Eksponering med kredit- og modpartsrisiko

Beløb i 1.000 kr.	2019Q1	2019Q2	2019Q3	2019Q4	Gennemsnit
Centralregeringer eller centralbanker	785.451	586.155	1.201.212	962.093	883.728
Regionale eller lokale myndigheder	648.514	648.518	648.539	698.622	661.048
Institutter	254.754	295.146	297.644	412.841	315.096
Erhvervskunder / selskaber	4.220.837	4.667.414	4.398.685	4.415.605	4.425.635
Detailkunder	13.597.171	14.109.421	15.982.346	15.347.819	14.759.189
Sikret ved pant i fast ejendom	2.929.760	2.937.770	3.010.104	3.389.493	3.066.782

Eksponeringer med misligholdelse	2.220.962	2.208.273	2.238.925	2.520.276	2.297.109
Eksponeringer med særlig høj risiko	175.228	221.865	141.185	260.331	199.652
Kollektive investeringsordninger (CIU)	98.337	97.421	96.594	102.119	98.618
Egenkapitaleksponeringer	843.675	856.510	721.817	835.652	814.414
Andre poster / eksponeringer uden modpart	3.717.068	3.883.636	4.187.121	4.791.155	4.144.745
Eksponeringer i alt	29.491.757	30.512.129	32.924.172	33.736.006	31.666.016

De samlede eksponeringer i 4. kvartal 2019 er opgjort inkl. Dronninglund Sparekasse qua sammenlægningen pr. 15. oktober 2019.

Ovenstående eksponeringer opdelt geografisk og på væsentlige eksponeringskategorier er ikke belyst, da 99,38 % af de vægtede eksponeringer har modparter med bopæl i Danmark jf. afsnittet vedr. den institutspecifikke kontracykliske kapitalbuffer.

Eksponeringer med kreditrisiko fordelt på brancher og eksponeringskategori

1.000 kr.	Centralregeringer eller centralbanker	Offentlige enheder	Institutter	Erhvervsvirksomheder / Selskaber	Detailkunder	Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	Eksponeringer med misligholdelse	Eksponeringer med særlig høj risiko	Kollektive investeringsordninger	Egenkapital eksponeringer (Aktier mv.)	Eksponeringer uden modpart	Eksponeringer i alt
Offentlige myndigheder	793.119	698.622	0	74.955	1	0	0	0	0	0	0	1.566.697
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	0	0	0	1.122.123	843.660	88.560	1.073.897	0	0	992	0	3.129.232
Industri og råstofudvikling	0	0	0	448.807	265.359	19.038	40.651	0	0	0	0	773.855
Energi- og vandforsyning	0	0	0	125.560	179.275	11.260	154.061	0	0	0	0	470.156
Bygge- og anlægsvirksomheder	0	0	0	99.507	389.329	76.108	82.241	119.398	0	176.927	0	943.510
Handel	0	0	0	337.670	573.692	66.303	142.837	656	0	0	0	1.121.158
Transport, Hoteller og restauranter	0	0	0	105.321	250.529	28.313	81.610	0	0	0	0	465.773
Information og kommunikation	0	0	0	56.356	64.555	6.285	2.008	0	0	0	0	129.204
Finansiering og forsikring	168.974	0	407.241	452.384	200.629	15.090	52.611	745	0	377.232	119.067	1.793.973
Fast Ejendomme	0	0	0	1.093.510	851.776	267.393	370.469	135.405	0	168.991	634.607	3.522.151
Øvrige erhverv	0	0	5.600	278.521	706.417	67.451	76.616	3.992	102.119	111.510	241.284	1.593.510
I alt erhverv	168.974	0	412.841	4.119.759	4.325.221	645.801	2.077.001	260.196	102.119	835.652	994.958	13.942.522
Private	0	0	0	220.891	11.022.597	2.743.692	443.275	135	0	0	3.796.197	18.226.787
I alt	962.093	698.622	412.841	4.415.605	15.347.819	3.389.493	2.520.276	260.331	102.119	835.652	4.791.155	33.736.006

Eksponeringer med kreditrisiko fordelt på løbetider og eksponeringskategori

1.000 kr.	Anfordring	0 – 3 mdr.	3 mdr. – 1 år	1 – 5 år	Over 5 år	I alt
Centralregeringer eller centralbanker	308.213	653.880	0	0	0	962.093
Offentlige enheder	3.718	0	0	694.674	230	698.622
Institutter	354.857	9.840	855	33.995	13.294	412.841
Erhvervsvirksomheder mv.	949.725	194.937	1.075.455	835.963	1.359.525	4.415.605
Detailkunder	2.830.730	905.707	1.750.078	2.732.777	7.128.527	15.347.819
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	225.408	43.771	166.448	306.828	2.647.038	3.389.493
Eksponeringer med misligholdelse	721.638	74.239	373.522	459.021	891.856	2.520.276
Eksponeringer med særlig høj risiko	99.959	38.801	86.001	23.798	11.772	260.331
Kollektive investerings-ordninger	102.119	0	0	0	0	102.119
Egenkapital eksponeringer (aktier mv.)	834.599	0	0	992	61	835.652
Eksponeringer uden modparter	153.133	6.870	7.450	103.786	4.519.916	4.791.155
I alt	6.584.099	1.928.045	3.459.809	5.191.834	16.572.219	33.736.006

Udgifter vedr. nedskrivninger og hensættelser

Beløb i 1.000 kr.	Misligholdte og kreditforringede fordringer (OIK)	Nedskrivninger og hensættelser ultimo 2019	Udgift i året (- = indtægt)
Offentlige myndigheder	0	0	369
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	1.834.018	901.350	144.604
Industri og råstofudvinding	70.073	25.279	363
Energiforsyning	123.351	33.853	12.875
Bygge og anlæg	106.739	26.803	1.915
Handel	212.674	88.620	12.130
Transport, hoteller og restauranter	132.6977	40.782	4.651
Information og kommunikation	1.957	1.525	1.874
Finansiering og forsikring	120.535	56.926	-1.059
Fast ejendom	456.187	106.676	7.096
Øvrige erhverv	140.854	68.231	9.667
I alt erhverv	3.199.085	1.350.045	190.286
Private	909.356	374.488	-17.920
I alt	4.108.441	1.724.533	172.735

Udgiftsførte beløb beregnes som: Nedskrivninger / hensættelser ultimo indeværende år fratrukket nedskrivninger / hensættelser ultimo året før tillagt endeligt tabt (afskrevet) i året.

Værdiforringede fordringer og nedskrivninger fordelt på brancher

De anførte beløb er før nedskrivninger og hensættelser i 1.000 kr.	Eksponeringer med OIK (1)	Eksponeringer med væsentlige svaghedstegn (2c)	Eksponeringer med visse svaghedstegn (2b)	Eksponeringer uden svaghedstegn (2a / 3)
Offentlige myndigheder	0	0	0	451.252
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	1.834.239	803.981	659.399	359.373
Industri og råstofudvinding	67.231	111.593	117.689	330.689
Energiforsyning	123.351	114.236	96.132	103.653
Bygge og anlæg	106.741	52.105	232.266	217.986
Handel	212.830	146.464	378.227	180.956
Transport, hoteller og restauranter	132.626	60.388	153.825	82.223
Information og kommunikation	1.957	3.271	27.706	23.687
Finansiering og forsikring	120.535	47.440	304.064	299.154
Fast ejendom	456.377	284.814	863.611	926.497
Øvrige erhverv	140.854	142.117	385.004	362.894
I alt erhverv	3.196.740	1.766.409	3.217.925	2.887.112
Private	899.826	592.793	6.179.764	5.053.917
I alt	4.096.567	2.359.202	9.397.689	8.392.281

Opgørelse af den samlede værdi af henholdsvis misligholdte fordringer og værdiforringede fordringer fordelt på betydende områder undlades, idet ca. 99 % af eksponeringerne er i Danmark.

Nedskrivninger og hensættelser på udlån, garantier, kredittilsagn mv.

1.000 kr.	Udlån	Overtagne nedskrivninger (dagsværdireguleringer)	Garantier	Øvrig	I alt
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo	1.805.550	495.855	29.565	1.180	2.332.150
Årets regulering	324.981	-147.696	694	793	178.772
Endelig tabt	-288.293	-145.952	-228	0	-434.473
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser ultimo	1.842.238	202.207	30.031	1.973	2.076.449
Driftsmæssig påvirkning					
Nedskrevet / hensat i året	-492.593	0	- 11.311	-793	-504.697
Tabt ej tidligere hensat	-8.969	0	0	0	-8.969
Tilbageførte nedskrivninger / hensættelser	167.612	147.696	10.617	0	325.925
Indgået på tidl. afskrevne fordringer	7.825	0	0	0	7.825
Renter på nedskrevne fordringer	52.491	0	0	0	52.491
Værdiregulering af midl. overtagne aktiver	0	0	0	-7.637	-7.637
Resultatpåvirkning i alt	-273.634	147.696	-694	- 8.430	-135.062

Asset Encumbrance (Behæftede aktiver)

I henhold til CRR artikel 433 skal alle kreditinstitutter afgive oplysninger om omfanget af behæftede og ubehæftede aktiver. Disse oplysninger skal indberettes til myndighederne kvartalsvist, som en del af FINREP rapporteringen. Sparekassen er ikke børsnoteret og er derfor ikke underlagt kravet om indberetning af de øvrige skemaer i FINREP.

Sparekassen har meget få behæftede aktiver. Til sikkerhed for den daglige clearing i Nationalbanken er der deponeret obligationer med en kursværdi på 245,1 mio. kr. I forbindelse med derivater er der deponeret kontantbeløb hos enkelte modparter til sikkerhed for negative dagsværdier. Herudover er der tale om mindre beløb, som ikke er direkte til rådighed, f.eks. forudbetalte omkostninger, deposita for lejemål mv. Nedenstående skemaer viser omfanget af koncernens behæftede og ubehæftede aktiver i henhold til reglerne om opgørelse af Asset Encumbrance.

Oplysninger om behæftede og ubehæftede aktiver

	Beløb i 1.000 kr.	Regnskabsmæssig værdi af behæftede aktiver	Dagsværdi af behæftede aktiver	Regnskabsmæssig værdi af ubehæftede aktiver	Dagsværdi af ubehæftede aktiver
		010	040	060	090
010	Aktiver i alt	133.579.023		25.271.755.846	
030	Aktieinstrumenter	0	0	1.321.134.115	1.321.134.115
040	Gældsværdipapirer	0	0	3.690.123.279	3.690.123.279
050	Heraf: Dækkede obligationer	0	0	3.233.891.567	3.233.891.567
060	Heraf: Værdipapirer med sikkerhed i aktiver	0	0	0	0
070	Heraf: Udstedt af offentlig forvaltning	0	0	307.877.527	307.877.527
080	Heraf: Udstedt af finansielle selskaber	0	0	3.382.245.753	3.382.245.753
090	Heraf: Udstedt af ikke-finansielle selskaber	0	0	0	0
120	Andre aktiver	77.617.599		4.720.571.070	

Oplysninger om modtaget sikkerhedsstillelse

		Dagsværdi af behæftede modtaget sikkerheder eller egne udstedte gældsværdipapirer	Dagsværdi af modtagne sikkerheder eller egne udstedte gældsværdipapirer, som kan behæftes
		010	40
130	Modtagne sikkerheder	0	0
140	Lån på anfordring	0	0
150	Aktieinstrumenter	0	0
160	Gældsværdipapirer	0	0
170	Heraf: dækkede obligationer	0	0
180	Heraf: værdipapirer med sikkerhed i aktiver	0	0
190	Heraf: udstedt af offentlig forvaltning og service	0	0
200	Heraf: udstedt af finansielle selskaber	0	0
210	Heraf: udstedt af ikke-finansielle selskaber	0	0
220	Lån og forskud, bortset fra lån på anfordring	0	0
230	Anden modtagne sikkerheder	0	0
240	Egne udstedte gældsværdipapirer, bortset fra egne dækkede obligationer eller værdipapirer med sikkerhed i aktiver	0	0
241	Egne dækkede obligationer og værdipapirer med sikkerhed i aktiver, som er udstedt og endnu ikke stillet som pant	0	0
250	Samlede aktiver, modtaget sikkerhedsstillelse og egne udstedte gældsværdipapirer	133.579.023	0

Oplysninger om behæftelseskilder

		Modsvarende forpligtelser, eventualforpligtelser eller udlånte værdipapirer	Aktiver, modtagne sikkerheder og egne udstedte gældsværdipapirer, bortset fra dækkede obligationer og behæftede værdipapirer med sikkerhed i aktiver
		010	030
010	Regnskabsmæssig værdi af udvalgte finansielle forpligtelser	134.961.037	133.579.023
011	Heraf: Derivater	55.827.461	54.445.446
012	Heraf: Andre sikkerhedsstillelser end genkøbsaftaler	79.133.576	79.133.576

Anvendelse af EACI'er

Sparekassen Vendsyssel anvender Standard & Poor's Ratings Services, som leverandør af kreditvurderingsoplysninger (ECAI) på lande, modparter og udstedelser. Ydelserne leveres til sparekassen via SDC, der er sparekassens datacentral. SDC modtager rating oplysningerne fra SIX Financial Information og informationerne integreres i dataflowet. Der foretages løbende en IT-opdatering af kreditvurderingerne fra Standard & Poor's Ratings Services.

SDC har konverteret Standard & Poor's Ratings Services' kreditvurderingsklasser til kreditkvalitetstrin via Finanstilsynets konverteringstabel. Det enkelte kreditkvalitetstrin tilknyttes en vægt, som eksponeringerne på de enkelte kreditkvalitetstrin skal vægtes med ved opgørelsen af de risikovægtede eksponeringer under standardmetoden for kreditrisiko i henhold til CRR artikel 111-134.

Tabellen nedenfor viser Finanstilsynets konvertering af Standard & Poor's Ratings Services' kreditvurderingsklassers til kreditkvalitetstrin for eksponeringer mod erhvervsvirksomheder, institutter, centralregeringer og centralbanker.

Kreditkvalitetstrin (Long term)	Standard & Poor's kreditvurderingsklasser	Eksponeringer mod Institutter	Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder (selskaber) og CIU	Eksponeringer mod centralregeringer eller centralbanker
1	AAA til AA-	20 %	20 %	0 %
2	A+ til A-	50 %	50 %	20 %
3	BBB+ til BBB-	50 %	100 %	50 %
4	BB+ til BB-	100 %	100 %	100 %
5	B+ til B-	100 %	150 %	100 %
6	CCC+ og derunder	150 %	150 %	150 %

Kreditkvalitetstrin (short term)	Standard & Poor's kreditvurderingsklasser	Eksponeringer mod Institutter	Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder (selskaber)
1	A-1+ til A-1	20 %	20 %
2	A-2	50 %	50 %
3	A-3	100 %	100 %
4	Under A-3	100 %	150 %

Eksponeringsklasser, hvor der anvendes kreditvurderinger fra Standard & Poor's Ratings Services pr. 31. december 2019.

(Beløb i 1.000 kr.) Eksponeringsklasse	Eksponeringsværdi inden risikovægtning	Eksponeringsværdi efter vægtning med kreditkvalitetstrin
Eksponeringer mod institutter	12.080	6.040

SMV eksponeringer

En stor del af sparekassens samlede eksponeringer er mod små og mellemstore virksomheder (SMV'er). Ultimo 2019 udgjorde eksponeringerne mod SMV'er 28,3 % af de samlede eksponeringer på 28,1 mia. kr.

(Beløb i 1.000 kr.) Eksponeringsklasse	SMV Eksponering	Andel af samlede eksponeringer
SMV eksponeringer i alt	9.549.901	28,3 %
- heraf eksponeringer mod detailkunder	3.720.623	11,0 %
- heraf eksponeringer mod selskaber	4.413.247	13,1 %
- heraf eksponeringer sikret med pant i fast ejendom	785.281	2,3 %
- heraf misligholdte eksponeringer	629.697	1,9 %
- heraf egenkapital eksponeringer (aktier mv.)	1.053	0,0 %

Kapitalkrav til markedsrisiko

Samlede eksponeringer med markedsrisiko

Beløb i 1.000 kr.	Eksponering	Kapitalkravet (8 pct. af eksponering)
Eksponeringer med markedsrisiko i alt	791.497	63.320
Poster med positionsrisiko:		
Gældsinstrumenter	769.427	61.554
Aktier mv. (inkl. CIU)	1	0
Poster med:		
Valutarisiko	22.069	1.766
Poster med:		
Råvarerisiko	0	0

Kapitalkrav til operationel risiko

Sparekassen er eksponeret mod potentielle tab, som følge af operationelle risici, hvilke er: "Risiko for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige- og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusiv retslige risici".

For at reducere risikoen for, at der sker operationelle hændelser med væsentlige tab til følge, overvåger og styrer sparekassen de operationelle risici. Der er primært fokus på de største risici med store potentielle tab.

Koncernen anvender basisindikatormetoden til at opgøre solvenskravet til de operationelle risici. Det betyder, at kapitalkravet til de operationelle risici opgøres til 15 pct. af de gennemsnitlige "basisindtægter" de seneste 3 år. Basisindtægterne er summen af nettorenteindtægter og ikke-renterelaterede nettoindtægter. I 2019 udgør den operationelle risiko 8,8 % af den samlede risikoeksponering. Sparekassen gennemfører løbende en vurdering af kapitalkravet til de operationelle risici. Såfremt kapitalkravet vurderes at være højere end nævnt ovenfor, vil der blive taget højde herfor under sparekassens opgørelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag / solvensbehov.

1.000 kr.	Eksposering	Kapitalkravet (8 % af eksposering)
Eksposering med operationel risiko	1.718.134	137.451

Eksposering i aktier mv., der ikke indgår i handelsbeholdningen

Sparekassen Vendsyssel har i samarbejde med andre pengeinstitutter erhvervet aktier i en række sektorselskaber. Disse sektorselskaber har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning indenfor realkredit, betalingsformidling, IT og investeringsforeninger m.v. Sparekassen påtænker ikke at sælge disse aktier, idet en deltagelse i sektorselskaberne anses for nødvendige, for at drive et lokalt pengeinstitut. Aktierne betragtes derfor som værende udenfor handelsbeholdningen.

I flere af sektoraktieselskaberne omfordeles aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandel hele tiden afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. Omfordelingen sker typisk med udgangspunkt i sektorselskabets indre værdi. Sparekassen regulerer på den baggrund den bogførte værdi af disse aktier kvartalsvist, halvårligt eller helårligt, afhængig af hyppigheden af nye informationer fra det enkelte sektorselskab. Den løbende regulering bogføres i henhold til reglerne over resultatopgørelsen.

I andre sektorselskaber omfordeles aktierne ikke, men værdiansættes derimod typisk med udgangspunkt i den senest kendte handel, alternativt beregnes værdien med udgangspunkt i en anerkendt værdiansættelsesmetode. Reguleringer i den bogførte værdi af aktierne i disse selskaber tages ligeledes over resultatopgørelsen.

Sparekassen Vendsyssel har udover aktier i sektorselskaber, aktier i selskaber i lokalområdet. Disse aktier er anskaffet ud fra et ønske om, at støtte initiativer i lokalområdet og sparekassen påtænker ikke at sælge disse aktier. Aktierne betragtes derfor som værende udenfor handelsbeholdningen. Reguleringer i den bogførte værdi af aktierne tages ligeledes over resultatopgørelsen.

Af den samlede aktiebeholdning på t.kr. 1.154.679 udgør aktier i handelsbeholdningen i alt t.kr. 0. Dagsværdien af de unoterede aktier som udgør i alt t.kr. 1.002.924 kan specificeres således:

Beløb i 1.000 kr.	Sektoraktier	"Lokale" aktier	Øvrige aktier	I alt
Primo beholdning	781.248	9.862	168.136	959.246
Tilgang ved køb	118.864	50	287	119.201
Urealiseret gevinst/tab	36.859	-985	20.048	55.922
Realiseret gevinst/tab	152.829	0	0	152.829
Afgang ved salg	-264.869	-63	-5.159	-270.091
Ultimo beholdning	824.931	8.864	183.312	1.017.107

Renterisiko i positioner udenfor handelsbeholdningen

Renterisikoen opgøres som det tab / den gevinst, som koncernen vil få ved en rentestigning på 1 procentpoint. Koncernens eksponering for renterisiko i positioner uden for handelsbeholdningen består af fast forrentede danske obligationer, samt fastforrentede gældsposter og i mindre grad af udlån og indlån. Koncernens samlede renterisiko ultimo 2019 udgør 49,8 mio. kr. svarende til 1,3 % af kernekapitalen. Renterisikoen udenfor handelsbeholdningen udgør 14,5 mio. kr.

Udviklingen i renterisikoen for hver af delementerne, indlån og andre gældsposter, udlån og obligationer rapporteres til bestyrelsen og direktionen månedligt.

Nedenstående skema viser de samlede positioner udenfor handelsbeholdningen, hvorpå der er renterisiko.

Beløb i 1.000 kr.	Netto markedsværdi	Renterisiko
Obligationer udenfor handelsbeholdningen	47.160	75
Fastforrentet udlån	446.756	27.582
Fastforrentet indlån	496.293	-6.153
Fastforrentet funding samt indskudsbeviser	219.343	-6.991
Renterisiko udenfor handelsbeholdningen i alt	1.209.552	14.513

Securitiseringer

Der anvendes ikke securitiseringer i koncernen.

Aflønningspolitik

Sparekassens bestyrelse har vedtaget en aflønningspolitik for Sparekassen Vendsyssel. Sparekassen udbetaler ikke variable løndele til bestyrelse, direktion eller væsentlige risikotagere. Sparekassen har ved udformningen af aflønningspolitikken ønsket at fremme en lønpraksis, der er i overensstemmelse med og fremmer en sund og effektiv risikostyring, som ikke tilskynder til overdreven risikotagning, og som er i overensstemmelse med sparekassens forretningsstrategi, værdier og langsigtede mål, herunder en holdbar forretningsmodel.

Bestyrelsen har nedsat et aflønningsudvalg, der forbereder bestyrelsens arbejde vedrørende aflønning, herunder lønpolitik og andre beslutninger herom, som kan have indflydelse på sparekassens risikostyring. Aflønningsudvalget består af den samlede bestyrelse.

For yderligere oplysninger om aflønning af bestyrelse, direktion og væsentlige risikotagere henvises til note 9 i koncernens årsrapport 2019.

Oplysninger om opgørelse af kreditrisiko under IRB-metoden

IRB-metoden anvendes ikke i Sparekassen Vendsyssel.

Kreditreducerende metoder

Koncernen anvender hverken balanceført netting eller netting under streger. Sparekassen Vendsyssel har via sine politikker og forretningsgange omkring sikkerhedsstillelse prioriteret, at modtage finansielle sikkerheder indenfor følgende hovedområder:

- Indlånsmidler i såvel DKK som valuta
- Obligationer og gældsinstrumenter
- Investeringsforeningsbeviser
- Børsnoterede aktier

De mest anvendte sikkerheder i sparekassen er pant i fast ejendom, køretøjer og andet materiel. Idet Sparekassen Vendsyssel ikke har markedsført sig med henblik på etablering af investeringskreditter med pant i de købte værdipapirer, er mængden af finansielle sikkerheder i sparekassen forholdsvis begrænset. Den traditionelle sikkerhedsstillelse i form af en eksisterende beholdning af værdipapirer praktiseres, når det er muligt.

Sparekassens politik for værdiansættelse af finansielle sikkerheder medfører, at værdiansættelsen er en konservativ markedsværdibetragtning. Der er faste procedurer for forvaltning og værdiansættelse af de finansielle sikkerheder, der medfører, at sparekassen har en forsvarlig kreditbeskyttelse af sine udlån. De beskrevne procedurer er en integreret del af den almindelige risikoovervågning, der foretages i kreditafdelingen. Sparekassens aftale med kunderne om sikkerhedsstillelse sikrer, at sparekassen har adgang til at realisere ejendomme, køretøjer, driftsmidler og værdipapirer mv., såfremt kunderne ikke opfylder sine betalingsforpligtelser over for sparekassen.

Koncernen anvender den udbyggede metode som kreditreducerende teknik. Det medfører, at kapitalbelastningen af en eksponering kan reduceres, når der tages pant i visse finansielle sikkerheder, der er udstedt af virksomheder eller lande med en særlig god kredit rating.

Endvidere anvendes garantier som kreditrisikoreducerende middel såfremt garantien er udstedt af følgende typer af modparter:

- Centralregeringer og centralbanker
- Regionale og lokale myndigheder
- Pengeinstitutter og realkreditinstitutter

Kreditreduktion med finansielle sikkerheder og garantier m.v.

Nedenstående tabel viser de samlede eksponeringer dækket af finansielle sikkerheder, samt garantier og kreditderivater ultimo 2019:

1.000 kr.	Eksponeringer dækket af finansielle sikkerheder	Eksponeringer dækket af garantier og kreditderivater
Offentlige enheder	230	0
Erhvervsvirksomheder mv.	65.243	2.253
Detailkunder	91.377	1.046
Eksponeringer med pant i fast ejendom	5.724	0
Eksponeringer hvorpå der er restancer eller overtræk	15.810	9.275
Eksponeringer med særlig høj risiko	13.267	0
I alt	191.651	12.574

Oplysninger om interne modeller (VaR-modeller)

VaR-modeller anvendes ikke i Sparekassen Vendsyssel.

Avancerede målemetoder til opgørelse af operationelle risiko

Der anvendes ikke avancerede målemetoder (AMA) til opgørelse af den operationelle risiko i koncernen.

IFRS 9 Overgangsordning

Kapitalkravsforordningen (CRR) indeholder en 5-årig indfasning af virkningen af IFRS 9 på kapitalgrundlag. Det beløb, som kan bringes ind i overgangsordningen, opgøres som summen af et statisk og et dynamisk element.

Det statiske element beregnes som stigningen i korrektivkontoen fra 31. december 2017 til 1. januar 2018. Det dynamiske element beregnes som udviklingen i korrektivkontoen for stadie 1 og 2 eksponeringer opgjort på enhver given balancedag i overgangsperioden set i forhold til korrektivkontoen for stadie 1 og 2 eksponeringer opgjort pr. 1. januar 2018.

Sparekassen har valgt at anvende overgangsordningen i sin helhed, dvs. både det dynamiske og statiske element.

For oplysninger vedr. de kapitalmæssige forhold pr. 31. december 2019 opgjort hhv. med og uden indregning af overgangsordningen henvises til note 25 i sparekassens årsrapport 2019.

Godkendelse

Foranstående risikorapport pr. 31. december 2019 godkendes hermed:

Vrå, den 10. marts 2020.

Direktionen:

Vagn Hansen
Administrerende direktør

Jan Skov
Direktør

Bestyrelsen:

Birte Dyrberg

Ole Bak

Frank Hedegaard Jørgensen

Mogens Nedergaard

Henrik Steen

Inge Møller Ernst

Morten Pilegaard

Jens Rasmussen

Helle S. Sørensen

Søren Vad Sørensen

Tage Thomsen

Martin Valbirk

Bilag

Bilag 1 - Gearing

Afstemning mellem regnskabsmæssige aktiver og gearingsgradsrelevante eksponeringer - oversigt

		Gældende beløb i tkr.
1	Samlede aktiver, jf. de offentliggjorte regnskaber	25.405.335
6	Justering for ikkebalanceførte poster (dvs. konvertering af ikkebalanceførte eksponeringer til kreditækvivalente beløb)	6.528.186
7	Andre justeringer	-418.988
8	Samlet eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden	31.514.533

Oplysninger om gearingsgrad

		Gearingsgradsrelevante eksponeringer, jf. CRR
Balanceførte eksponeringer (ekskl. derivater og SFT'er)		
1	Balanceførte poster (ekskl. derivater, SFT'er og omsætningsaktiver, men inkl. sikkerhedsstillelse)	25.330.199
2	(Værdien af aktiver fratrukket ved opgørelsen af kernekapital)	-418.988
3	Samlede balanceførte eksponeringer (bortset fra derivater, SFT'er og omsætningsaktiver (summen af række 1 og 2))	24.911.211
Derivateksponeringer		
EU-5a	Eksponering bestemt efter den oprindelige eksponeringsmetode	75.136
11	Samlede derivateksponeringer (summen af række 4-10)	75.136
Andre ikkebalanceførte eksponeringer		
17	Ikkebalanceførte eksponeringer til den notionelle bruttoværdi	12.385.174
18	(Justeringer for konvertering til kreditækvivalente beløb)	-5.856.988
19	Andre ikkebalanceførte eksponeringer (summen af række 17 og 18)	6.528.186
(Balanceførte og ikkebalanceførte eksponeringer, som i overensstemmelse med artikel 429, stk. 7 og		
Kapitaleksponering og samlet eksponeringsmål		
20	Kernekapital	3.875.778
21	Samlet eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden (summen af række 3, 11, 16, 19, EU-19a og EU-19b)	31.514.533
Gearingsgrad		
22	Gearingsgrad	12,3%

Skema LRSpl: Opdeling af balanceførte eksponeringer (ekskl. derivater, SFT'er og ikke medregnede eksponeringer)

		Gearingsgradsrelevante eksponeringer, jf. CRR
EU-1	Samlede balanceførte eksponeringer (ekskl. derivater, SFT'er og ikke medregnede eksponeringer):	25.330.199
EU-2	Eksponeringer i handelsbeholdningen	-3.694.476
EU-3	Eksponeringer uden for handelsbeholdningen:	21.635.723
EU-4	Særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer	0
EU-5	Eksponeringer, der behandles som eksponeringer mod stater	963.060
EU-6	Eksponeringer mod regionale myndigheder, multilaterale udviklingsbanker, internationale organisationer og offentlige enheder, der <u>ikke</u> behandles som stater	397.453
EU-7	Institutter	387.335
EU-8	Eksponeringer, for hvilke der er stillet sikkerhed i form af pant i fast ejendom	1.238.034
EU-9	Detaileksponeringer	7.121.606
EU-10	Selskaber	3.299.854
EU-11	Eksponeringer ved misligholdelse	1.998.998
EU-12	Andre eksponeringer (f.eks. aktieeksponeringer, securitiseringer og andre aktiver, der ikke er gældsforpligtelser)	5.869.356